

Utbildningsdepartementet

2016-06-21

103 33 Stockholm

Dnr 5.1.3-2016:896

Redovisning av insatser inom yrkesinriktad gymnasial vuxenutbildning och lärlingsutbildning för vuxna år 2015

Dnr U2013/4439/GV

Härmed redovisas det årliga uppdraget avseende Skolverkets insatser med tilldelning och uppföljning av yrkesinriktad gymnasial vuxenutbildning (yrkesvux) och lärlingsutbildning för vuxna (lärlingsvux) samt det under året tillkommande statsbidraget för kommunal vuxenutbildning (komvux) under år 2015.

På Skolverkets vägnar

Anna Westerholm
Avdelningschef

Eva Nordlund
Senior rådgivare

Innehållsförteckning	2
1 Uppföljning av yrkesvux, lärlingsvux, komvux och särvux år 2015	3
1.1 Sammanfattning	3
1.2 Skolverkets förslag till prioriterade åtgärder	4
1.3 Skolverkets arbete med tilldelning och uppföljning.....	5
2 Vad används de riktade statsbidragen till?.....	8
2.1 Fördelningen mellan statsbidrag och elever 2015	9
2.2 Utbud eller efterfrågan – vems behov styr?	9
2.3 Yrkesvux eller arbetsmarknadsutbildning?.....	11
2.4 Yrkesvux eller yrkeshögskola?.....	14
2.5 Vilka elever efterfrågar yrkesutbildning – hur görs urval?	15
2.6 Utbildningar med större efterfrågan än tillgång	16
2.7 Studiernas omfattning i verksamhetspoäng	16
2.8 Möjlighet att kombinera studier med arbete?	17
2.9 Studiemedelssystemet.....	17
2.10 Uppföljning av vuxenutbildning.....	17
2.11 Kommunernas resurser för genomförande.....	18
2.12 Validering	19
2.13 Studie- och yrkesvägledning	21
2.14 Individuella studieplaner	21
2.15 Språkstöd.....	22
2.16 Studieformer	22
2.17 Informationskanaler	23
2.18 Dokumentation i form av intyg	24
2.19 Samverkan med gymnasieskolan	24
2.20 Samverkan med andra kommuner.....	25
2.21 Samverkan med Arbetsförmedlingen.....	25
2.22 Samråd med det lokala arbetslivet	26
2.23 Utbildning för elever med funktionsnedsättning	26
2.24 Förarutbildning inom yrkesvux.....	26
3 Elevuppföljning 2015	28
3.1 Elever yrkesvux 2015.....	29
3.2 Elever lärlingsvux 2015	31
3.3 Elever komvux 2015.....	32
3.4 Elever förarutbildning 2015	34
Bilaga 1 Fördelning av statsbidrag till kommuner/kommunalförbund.....	35

1 Uppföljning av yrkesvux, lärlingsvux, komvux och särvux år 2015

Skolverket lämnar härmed en rapport efter uppföljning av främst yrkesinriktad gymnasial vuxenutbildning (yrkesvux), lärlingsutbildning för vuxna (lärlingsvux) samt kommunal vuxenutbildning och särskild utbildning för vuxna (komvux och särvux) som bedrivits med riktade statsbidrag till kommunerna under år 2015.

1.1 Sammanfattning

Det framgår av skollagen¹ att varje kommun ska erbjuda utbildning på gymnasial nivå inom komvux och särvux. Kommunerna har sedan år 2009 genom tilldelade riktade statsbidrag fått möjlighet att i utökad omfattning genomföra yrkesutbildningsinsatser för vuxna på gymnasial nivå. Fler vuxna har inom ramen för kommunal vuxenutbildning (komvux) och särskild utbildning för vuxna (särvux) fått tillgång till ett större utbud och mer kostnadskrävande yrkesutbildning än vad som annars varit möjligt inom ramen för flera kommuners egen budget. Verksamhetsansvariga i många kommuner menar också att studieformerna i högre grad har kunnat anpassas till den enskilde individens behov och förutsättningar.

Kommunernas verksamhet inom vuxenutbildning utvecklas i ojämn takt. Det kan variera mellan år vad som efterfrågas när det gäller utbildningsinsatser men även vilka målgrupper som behöver prioriteras. Tillgång till externa utbildningsanordnare eller närhet till andra kommuners utbildningsutbud påverkar många gånger vilka utbildningsinriktningar som är möjliga att erbjuda. Under de senare åren har olika former för samverkan utvecklats mellan kommuner, arbetsmarknad och andra berörda som arbetar med kompetensfrågor. Skolverket menar att dessa former av samverkan har belyst vuxenutbildningsfrågorna på ett positivt sätt men behöver utvecklas ytterligare.

En målgrupp som kommunerna menar är viktiga att prioritera är unga vuxna (20-24 år) som inte studerat vidare eller är i arbete. De utgör fortfarande den största andelen av eleverna inom yrkesvux och lärlingsvux och är en angelägen målgrupp att tillhandahålla utbildningsinsatser för. Unga vuxna gör inte alltid sina val av utbildning utifrån en behovsanalys i ett arbetsmarknadsperspektiv utan ser globala möjligheter i sin framtida karriär. En fråga som tagits upp vid olika tillfällen i samband med regionala dialogbesök eller verksamhetsbesök i enskilda kommuner är vilka utbildningar som kommunerna faktiskt kan erbjuda, kontra vad som efterfrågas i förhållande till elevernas syfte och mål med utbildningen.

Skolverket ser även att flera utbildningsinsatser utanför skolväsendet för vuxna är likvärdiga med utbildningar som genomförs vid kommunernas vuxenutbildning när det gäller vilka kunskaper och kompetenser som eleven ska erhålla. Samtidigt är det skillnader i villkor för genomförandet, både ur ett anordnar- och elevperspektiv.

¹ 20 kap. 16 § samt 21 kap. 3 § skollagen (2010:800).

Det handlar främst om tillgänglighet i landet, kostnader för utbildningens genomförande, elevens möjlighet till finansiering under studietid samt vilka förkunskaper eller behörighet en elev behöver uppfylla för att ta del av studierna.

Samtidigt som det finns fler statsbidrag inom ramen för kommunernas vuxenutbildning att ta del av så har det i viss mån försvårat uppföljningen. Det finns kommuner som söker statsbidrag inom yrkesvux gemensamt med andra kommuner, men söker statsbidrag för lärlingsvux som enskild kommun. De administrativa system som finns tillgängliga på marknaden behöver utvecklas ytterligare för att vara anpassade till den flexibla utbildningsverksamheten som kommunernas vuxenutbildning ska präglas av.

I kapitel 1 beskriver Skolverket sitt arbete med uppdraget samt åtgärder som myndigheten anser kan behöva prioriteras för att kommunerna ska kunna möta och följa upp flexibla och efterfrågade utbildningsinsatser anpassade till den enskilde individens behov.

I kapitel 2 redovisas Skolverkets samlade bild av kommunernas verksamhet inom vuxenutbildning. Den beskrivna bilden bygger dels på Skolverkets minnesanteckningar förda vid regionala dialogbesök under främst år 2015, dels på den sammanfattning som gjorts av kommunernas inlämnade enkätsvar av organisationsuppföljning år 2015.

I kapitel 3 redovisar Skolverket kommunernas inlämnade uppgifter avseende elevuppföljning 2015. Redovisningen avser bland annat elevernas ålder, kön, utbildningsinriktningar, sysselsättning före och efter studier samt födelse-land.

I rapporten används ofta benämningarna yrkesvux, lärlingsvux, komvux och sår-vux. I vissa delar av statistiken förekommer jämförelser med tidigare år och där jämförelser inte förekommer har Skolverket gjort en bedömning att siffrorna inte är tillräckligt kvalitetssäkrade för att kunna redovisas.

Till rapporten bifogas en sammanställning (bilaga 1) över hur statsbidragen år 2015 fördelats på kommun eller region/kommunalförbud.

1.2 Skolverkets förslag till prioriterade åtgärder

- Många kommuner behöver arbeta med att ytterligare utveckla olika samverkansmöjligheter som kan vara ett stöd i kommunernas uppdrag inom vuxenutbildningen. Varje kommun behöver bidra till att vuxenutbildning inom skolväsendet bedrivs likvärdigt över landet.² Arbetet med att ta fram behovsanalyser utifrån både individ- och arbetsmarknadsperspektiv är ett utvecklingsområde för flera kommuner.
- Skolverket ser ett behov av en jämförande studie mellan olika utbildningsinsatser som genomförs inom och utanför skolväsendet. En sådan studie skulle bland annat kunna fokusera på likvärdighet mellan utbildningsinsatser, i vilken mån utbildningarna kan individanpassas och inte minst vilka målgrupper som kan ta del av dessa utbildningar.

² 1 kap. 9 § skollagen (2010:800).

- De flesta administrativa system som finns tillgängliga för kommunerna att använda är oftast inte anpassade för kommunernas vuxenutbildning. Registrering av uppgifter bör kunna göras för utbildningar som påbörjas vid olika tidpunkter under året och genomförs kontinuerligt under året. Det är vanligt förekommande att vuxna elever läser på deltid, heltid, på distans och ibland hos fler än en utbildningsanordnare under samma studieperiod. Detta ställer krav på de system som kommunerna har att tillgå. För en enskild kommun kan det vara kostsamt att anpassa moduler. Samtidigt använder kommunerna sig av olika administrativa system som ibland inte är kompatibla med varandra vilket kan försvåra uppföljning och möjligheter att leverera likvärdiga uppgifter.

1.3 Skolverkets arbete med tilldelning och uppföljning

Skolverket tilldelar och följer årligen upp riktade statsbidrag till kommunernas vuxenutbildning inom ett antal satsningar på yrkesinriktad utbildning för vuxna. Denna redovisning omfattar följande statsbidrag:

- **Yrkesvux** inom kommunal vuxenutbildning på gymnasial nivå och särskild utbildning för vuxna på gymnasial nivå samt yrkesförarutbildning som bedrivs sammanhållande med nationella kurser framtagna för den kommunala vuxenutbildningen - *Förordning (2009:43) om statsbidrag för yrkesinriktad och viss teoretisk vuxenutbildning på gymnasial nivå.*
- **Lärlingsvux** inom kommunal vuxenutbildning på gymnasial nivå och särskild utbildning för vuxna på gymnasial nivå - *Förordning (2010:2016) om statsbidrag för lärlingsutbildning för vuxna.*
- **Komvux/särvux** - *Förordning (2015:403) om statsbidrag för kommunal vuxenutbildning på gymnasial nivå och särskild utbildning för vuxna på gymnasial nivå.*

Tilldelning

Kommunernas efterfrågan på platser inom yrkesvux har sedan statsbidraget infördes år 2009 i princip alltid varit större än antalet platser som finns att tilldela. Skolverket tilldelning av platser inom yrkesvux och lärlingsvux utgår från kommunens arbetslöshet och medborgarantal i arbetsför ålder. När det gäller statsbidraget för komvux som infördes under år 2015 har majoriteten av kommunerna tilldelats de platser de ansökt om.

Yrkesförarutbildningen inom kommunal vuxenutbildning på gymnasial nivå omfattar en sammanhållen utbildning mot persontransporter (buss) på 500 verksamhetspoäng respektive en sammanhållen utbildning mot yrkesförare godstransporter (lastbil) omfattande 600 eller 800 verksamhetspoäng.

Utbildning inom ramen för yrkesvux till yrkesförare person- eller godstransporter bedrivs sammanhållande till skillnad från övrig yrkes- eller lärlingsvuxutbildning som bedrivs kursutformad. Utbildning inom yrkesvux förare genomförs av ett fyrtiotal kommuner/regioner.

Inför tilldelning av utbildningsplatser gör Skolverket en geografisk fördelning utifrån de ansökningar som inkommit. Det finns ett antal villkor som anordnare av

förarutbildning måste uppfylla, bland annat att sökande från hela landet kan söka till varje utbildningsplats. En elev som ansöker ska lämna ansökan direkt till anordnande kommun och den kommun som får statsbidrag för dessa platser får inte begära ytterligare ersättning från elevens hemkommun.

Utbildningarna kan endast genomföras sammanhållna enligt de nationella kursplaner och föreskrifter som meddelats av Skolverket, Trafikverket och Transportstyrelsen. För att få delta i utbildningen finns ett förkunskapskrav som innebär är att eleven innan utbildningen innehar körkort med behörighet B.

Inför de årliga tilldelningsbesluten gör Skolverket en bedömning var i landet efterfrågan på och behovet av buss- och lastbilsförare bedöms vara stort. Kommunerna ska inför ansökan ta fram en behovsanalys via lokala och regionala kontakter med Arbetsförmedlingen och branschorganisationer. I ett regionalt perspektiv, med tanke på att elever ska kunna få denna utbildning utan alltför långt avstånd till utbildningsorten, är det nödvändigt att fördela utbildningsplatserna över hela landet.

År 2015 beviljade Skolverket medel till kommuner för att anordna yrkesförarutbildning motsvarande totalt 790 utbildningsplatser. Av dessa var 393 platser för yrkesförarutbildning persontransporter samt 397 platser för yrkesförarutbildning mot godstransporter. Av de sistnämnda var 85 platser för godstransporter 600 verksamhetspoäng och 312 platser för godstransporter 800 verksamhetspoäng.

Om en kommun inte nyttjar de tilldelade platserna kan en omfördelning ske. Summeringen av antalet genomförda utbildningsplatser visar att det totalt utbildades närmare 1 000 yrkesförare under 2015 inom ramen för kommunernas vuxenutbildning. Utbildningsplatserna har finansierats med statsbidrag och kommunala medel.

Uppföljning

Skolverket inhämtar underlag till denna rapport efter en sammanställning av de enkätsvar kommunerna lämnat avseende organisations- och studerandeuppföljning inom yrkes- och lärlingsvux år 2015 samt uppgifter och erfarenheter som inhämtats vid regionala dialogträffar med regioner/kommuner.

Under år 2015 och i början av år 2016 genomfördes totalt 25 stycken regionala dialoger i landet. De frågor eller områden som diskuterades vid dessa dialoger var kommunernas utvecklingsarbete och andra generella eller specifika frågeställningar som kommunerna identifierat vara viktiga för vuxenutbildningens uppdrag. De som medverkar vid dessa dialogträffar är politiker, förvaltningschefer, rektorer, Arbetsförmedlingen, externa utbildningsanordnare, regionala kompetensråd och företrädare för det lokala eller regionala näringslivet.

Under dialogerna finns det utrymme för att gemensamt med Skolverket diskutera samverkans- och samrådsfrågor, framtida utvecklingsmöjligheter och reflektera över vad som gjorts och vad som behöver göras inom vuxenutbildningens verksamhetsområde. För Skolverkets vidkommande innebär det även en möjlighet att informera om eller implementera aktuella frågor som berör vuxenutbildningen. Under år 2015 tillkom till exempel frågor kring statsbidrag för trainee och utbildningskontrakt som gemensamt berör Arbetsförmedlingen och kommunernas vuxenutbildning.

I september år 2015 ansvarade Skolverket för en vuxenutbildningskonferens med fokus på aktuella frågor inom kommunernas vuxenutbildning. Statssekreterare, departementssekreterare, företrädare för Specialpedagogiska skolmyndigheten (SPSM), Centrala studiestödsnämnden (CSN), Skolinspektionen och Skolverket medverkade.

Effekter av insatser inom vuxenutbildningen bedöms ofta vara svåra att mäta och analysera. Den främsta förklaringen är troligen vuxenutbildningens struktur, det vill säga krav på och behov av flexibilitet, de kommunala organisationerna och de ekonomiska resurserna som är svåra att jämföra mellan kommuner. De administrativa stöd som vuxenutbildningen använder, och som skulle kunna bidra till bättre statistiska underlag, är oftast utformade för gymnasieskolan i form av terminer och program. Skolverket har noterat att det finns en gemensam önskan hos flera aktörer inom vuxenutbildningen att verktyg för en förbättrad uppföljning av vuxenutbildningen utvecklas.

2 Vad används de riktade statsbidragen till?

I detta kapitel vill Skolverket redovisa olika frågeställningar och utvecklingsområden inom delar av kommunernas vuxenutbildning under år 2015. Redovisningen är inte heltäckande och det finns stora differenser mellan kommuner när det gäller omfattningen av insamlad data kring de studerande.

Skolverkets uppfattning är att majoriteten av kommunerna gör sitt yttersta för att leverera bra underlag och redovisar till Skolverket inom utsatt tid. För år 2015 tilldelades de 290 kommunerna närmare 11 000 årsstudieplatser vilket innebar att drygt 38 000 vuxna elever kunde erbjudas utbildning inom ett yrkesområde på gymnasial nivå.

Uppgifterna baseras i första hand på kommunernas inlämnade organisations- och elevuppföljning och på de genomförda regionala dialogerna. I vissa frågor har Skolverket inhämtat eller kontrollerat uppgifter av olika referensgrupper eller enskilda kommunföreträdare. Vissa uppgifter bearbetas fortfarande, men bedöms inte i alltför stor omfattning påverka den redovisning av kommunernas verksamhet att rapporten inte ger en rättvisande bild av kommunernas vuxenutbildning.

Flera kommuner medger att de har svårt att skilja på elever som läser inom ramen för statsbidraget och de som läser inom ramen för den egna kommunala budgeten. Den främsta orsaken är att statsbidraget läggs samman med kommunens egna medel och nyttjas gemensamt för olika utbildningsinsatser. Det kan till exempel innebära att en utbildningsåtgärd bekostas med både statsbidrag och kommunala medel. Statsbidraget har gjort det möjligt för kommunerna att upphandla eller anordna mer kostnadskrävande utbildningar. Statsbidraget ses därmed som ett ”täckningsbidrag” som innebär att fler vuxna kan erhålla utbildning på gymnasial nivå.

Att många kommuner inte kan skilja på om eleverna ska redovisas inom ramen för det tilldelade statsbidraget eller om deras utbildningsinsats till största del har finansierats med kommunala medel försvårar ytterligare den uppföljning som behöver kunna göras. Skolverket jämför de inkomna underlagen från ett antal kommuner i samband med redovisningen av insatser med riktade statsbidrag med officiell statistik när den är tillgänglig för motsvarande år. Det handlar oftast om kommuner som har bristfälliga underlag eller där utbildningsinsatserna endast verkar begränsas till enstaka yrkesområden. Skolverket påtalar till dessa kommuner att det framöver kan komma att innebära en utebliven tilldelning av statsbidrag.

Av redovisningen framgår att några kommuner/regioner avvaktade länge med att meddela att de skulle återlämna platser som inte nyttjats. Det får till följd att Skolverket inte har möjlighet att omfördela ej nyttjade platser till andra kommuner som kanske hade behov av fler platser. I första hand berörde det lärlingsvux. En lärlingsplats tar ibland längre tid att planera eftersom det ska ske ett samråd med ett lärlingsråd eller liknande funktion, en arbetsplats ska tillfrågas och bedömas ha förutsättningar att tillhandahålla ett arbetsplatsförlagt lärande osv. När dessa platser återlämnas sent under året kan det vara svårt för andra kommuner att överta dessa platser och ha möjlighet att genomföra utbildning under innevarande år. Varje kommun som erhållit platser behöver kunna uppvisa att de genomfört kvantitativt och kvalitativt de årsstudieplatser de tilldelats statsbidrag för. En kommun kan inte

föra över statsbidrag till nästkommande år om de inte genomfört tilldelade platser under det kalenderår statsbidraget avser.

2.1 Fördelningen mellan statsbidrag och elever 2015

2015		Antal årstudieplatser ³	Antal redovisade elever	Antal män	Antal kvinnor	Differens (återstår att definiera)
Yrkesvux	Januari+ Oktober	5 714 + 1 384 =7 098	20 265 173 Särvux	7 432 87 Särvux	1 2824 86 Särvux	9
Yrkesförare	Januari	790	1 029 -	770 -	170 -	89
Lärlingsvux	Januari	1 679	3 006 190 Särvux	1 232 93 Särvux	1 755 97 Särvux	
Komvux	Oktober	1 384	13 475	4 891	7 952	632
Årsstudieplatser totalt 10 951			Elever totalt 38 138			

2.2 Utbud eller efterfrågan – vems behov styr?

Av skollagen framgår att utgångspunkten för utbildningen ska vara den enskildes behov och förutsättningar.⁴ Vuxenutbildningen ska tillhandahålla utbildningsinsatser kontinuerligt och flexibelt. Vid de regionala dialogträffarna diskuteras ofta ”vems behov” som egentligen avses och i vilken utsträckning arbetsmarknadens efterfrågan av kompetens ska styra vuxenutbildningens utbud. Resonemang fördes även kring huruvida det finns en risk att individens behov inte synliggörs i tillräcklig utsträckning.

Kommunerna har ett ansvar att tillhandahålla vuxenutbildning även om det inte finansieras med riktade statsbidrag. Kommunerna hänvisar emellertid ofta till att deras budget används för att täcka de ökade kostnaderna för de utbildningar som omfattas av en rättighetslagstiftning, till exempel kommunal vuxenutbildning på grundläggande nivå.

Kommunernas företrädare menar att vuxenutbildningen har fått en ökad betydelse under de senaste åren. Det framkommer vid de regionala dialogerna att förväntningarna är höga på kommunerna att tillhandahålla utbildningar som leder till arbete eller fortsatta studier. Kategorin unga vuxna (20-24 år) utgör fortfarande den största andelen av eleverna inom yrkesvux och lärlingsvux. Kommunerna beskriver att det är en angelägen målgrupp att tillhandahålla utbildningsinsatser för, samtidigt som unga vuxna inte alltid gör sina val av utbildning utifrån ett arbetsmarknadsperspektiv utan oftast vill ha möjlighet att fritt välja utbildningsinriktning.

Inom gymnasieskolan finns oftast fler möjligheter att läsa på annan ort eller hos annan anordnare om hemkommunen inte kan tillhandahålla den sökta utbildningsinriktningen. Inom den kommunala vuxenutbildningen finns inte alltid dessa förut-

³ Omfattningen av en årsstudieplats skiljer sig åt mellan de olika statsbidragen. Generellt kan en årsstudieplats omfatta 800 – 1 300 verksamhetspoäng. Inom kommunernas vuxenutbildning beräknas normalt 20 verksamhetspoäng/vecka för studier på heltid.

⁴ 20 kap. 2 § andra stycket och 21 kap. 2 § andra stycket skollagen (2010:800).

sättningar och för individen kan det vara svårt att för egna medel resa till annan utbildningsort eller ordna dubbel bosättning.

En fråga som tagits upp vid olika tillfällen i samband med regionala dialogbesök eller verksamhetsbesök i enskilda kommuner är vilka utbildningar som kommunerna faktiskt kan erbjuda, kontra vad som efterfrågas i förhållande till elevernas syfte och mål med utbildningen.

Kommuner efterfrågar ofta mer stöd från berörda myndigheter eller arbetsmarknadens parter, till exempel branschorganisationer för att ta fram behovsanalyser inom just vuxenutbildningen. Behovsanalyser kan tas fram för att såväl arbetsmarknadens behov av kompetens som vilka behov vuxna elever har av utbildningsinsatser. De vill också bidra med synpunkter på hur såväl generella som riktade statsbidrag tilldelas för att nyttjas i ett nationellt helhetsperspektiv.

Så här svarade 249 kommuner på frågan hur respektive utbildning har anordnats och av vem (flera alternativ är möjliga för en kommun):

	Har anordnats i egen regi	Har anordnats av en kommun inom ett samverkansområde	Har upphandlats av en annan kommun	Har upphandlats av en extern utbildningsanordnare	Har ej anordnats
Bygg och anläggning	16.5 %	23.6 %	12.3 %	27.4 %	40.1 %
El och energi	14.8 %	23.1 %	15.3 %	36.1 %	25 %
Fordon och transport	18 %	28.4 %	15.6 %	21.8 %	34.6 %
Hantverk	11.4 %	19.9 %	12.8 %	21.3 %	49.3 %
Hotell och turism	3.5 %	11.4 %	4.5 %	26.4 %	61.7 %
Industriteknik	24.4 %	24.4 %	7.4 %	20.7 %	38.7 %
Naturbruk	7.2 %	20.6 %	18.7 %	17.7 %	47.4 %
Restaurang och livsmedel	26.5 %	27.9 %	15.1 %	23.3 %	28.8 %
VVS och fastighet	6.1 %	18.4 %	12.7 %	23.6 %	46.2 %
Barn och fritid	16.9 %	14.2 %	8.2 %	31.1 %	42.5 %
Handel och administration	20.7 %	18.9 %	9.9 %	40.5 %	26.1 %
Vård och omsorg	60.3 %	26.7 %	15.4 %	38.1 %	1.6 %
Teoretiska kurser	57.2 %	17.8 %	11.1 %	35.6 %	22.1 %

2.3 Yrkesvux eller arbetsmarknadsutbildning?

Enligt majoriteten av kommunerna är behovet av yrkesutbildning fortfarande stort. Yrkesutbildning inom ramen för de riktade statsbidragen till kommunernas vuxenutbildning erbjuds i allt större utsträckning som en sammanhållen utbildning mot en definierad yrkesroll, till exempel ”administratör”, ”murare”, ”plattsättare” eller ”barnskötare”.

Det förekommer även att nivån på en yrkesutbildning är svår att identifiera eftersom utbildningar inom vissa yrken genomförs inom kommunernas vuxenutbildning, inom yrkeshögskolan eller inom ramen för en arbetsmarknadsutbildning. För en individ kan det vara svårt att bedöma om det är viktigare att satsa på en behörighetsgivande utbildning på gymnasial nivå för att kunna läsa vidare på en högre nivå, eller om kunskaper inom yrket är tillräckliga för att åberopa reell kompetens. Kommunernas företrädare menar att många vuxna upplever att deras kunskaper nog inte är tillräckliga och att de därför väljer att läsa eller valideras på gymnasial nivå.

Det som blivit mer tydligt sedan betygsrätten på gymnasial nivå infördes för externa utbildningsanordnare är att likvärdig eller motsvarande utbildning tillhandahålls av både kommuner och av arbetsförmedlingen. För en individ kan det i vissa fall vara möjligt att ansöka om att antingen gå en yrkesutbildning inom yrkesvux eller se om det är möjligt att anvisas till utbildningen av Arbetsförmedlingen. Villkoren för de båda utbildningsinsatserna är olika och upplevs ibland svåra att tolka för såväl kommunen som individen när det gäller exempelvis urval, målgrupp och studiefinansiering.

Utbildningsleverantörernas beskrivning på webbplatser är ofta liknande för utbildning inom komvux eller arbetsmarknadsutbildning. Utbildningar inom till exempel byggområdet – oavsett om det bedrivs som arbetsmarknadsutbildning eller inom yrkesvux ska kunna ge en yrkeskompetens som är relaterad till en bransch kompetenskrav.

En vuxen individ som är i behov av en utbildningsinsats kan i förekommande fall ges möjlighet att erhålla den i form av arbetsmarknadsutbildning eller via kommunernas vuxenutbildning. Om det är möjligt så är det högst troligt att eleven väljer det alternativ som är mest fördelaktigt för eleven. Är det en arbetsmarknadsutbildning så förbrukar eleven inte veckor inom studiemedelssystemet utan kan ”spara” veckor med studiemedel till andra ämnen som ges inom det reguljära systemet. Deltagare i arbetsmarknadsutbildning har oftast någon form av aktivitetsersättning som inte omfattar en lånedel.

En kommun som återlämnade platser inom yrkesförarutbildningen beskrev situationen enligt följande: *”Vill också passa på att förklara varför vi skickar tillbaka platser. Arbetsförmedlingen i XX har haft de här utbildningarna hos samma utbildningsanordnare som oss. Elever har då kunnat få ersättning av AF under utbildning och har då valt den vägen istället för studier med lån hos CSN. Detta var något vi inte kände till vid ansökningstiden.”*

I samband med dessa möjligheter att få en yrkesutbildning inom olika politikområden har mer sammanhållande ”utbildningspaket” utvecklats. Vissa kommunala företrädare menar att vuxenutbildningen oftare ses som en arbetsmarknadsåtgärd

och att det därmed tenderar att likna arbetsmarknadsutbildningsinsatser. Enligt skollagen (2010:800) ska vuxenutbildningen bedrivas i form av kurser. Därmed kan utbildningspaket komma att bidra till att en individ läser mer än vad som är nödvändigt eller inte valideras i tillräcklig utsträckning för att nå målet med utbildningen. Samma förhållande kan gälla för många arbetsmarknadsutbildningar, det vill säga de är ofta identiska med utbildningar i det offentliga skolväsendet och ger samma kompetens.

Statskontoret jämförde år 2012 kostnader för arbetsmarknadsutbildning och yrkesvux⁵, men det kan finnas anledning att ytterligare analysera utbildningarnas innehåll, vilka målgrupper som tar del av satsningarna samt i vilken utsträckning utbildningarna i övrigt är jämförbara.

Nedanstående beskrivningar är hämtade från olika utbildningsanordnares webbplatser där de beskriver sitt utbildningsutbud:

Utbildningsanordnare 1

Validering vård och omsorg är en arbetsmarknadsutbildning. Validering vård och omsorg beställs genom Arbetsförmedlingen. Fakta om utbildningen: Detta är en arbetsmarknadsutbildning. Nivå: Gymnasial nivå. Valideringen innefattar kursmoment som fastställts av Skolverket, samma som gäller för gymnasieutbildning och vuxenutbildning.

Utbildningsanordnare 2

Utbildningen vänder sig till dig som behöver en ny yrkesinriktning eller är trälärling och behöver komplettera med ytterligare en yrkesinriktning för att få arbete. Du vill ha ett praktiskt skapande arbete och trivs med att arbeta ute. Vi kombinerar lärarledd undervisning, självstudier, projektuppgifter och gruppuppgifter samt praktiska övningar i vår bygglokal. Vi följer Skolverkets kursplaner i Byggprogrammet och branschspecifika krav.

Utbildningsanordnare 3

Utbildningen är indelad i en grundläggande modul samt en valbar fördjupningsmodul. Vi erbjuder kurser upp till 1500 gymnasiepoäng. Våra kurser är betygsgrundande på gymnasienivå.

⁵ Statskontoret: Kostnader för arbetsmarknadsutbildning och yrkesvux – en jämförelse (2012:28).

Utbildningsanordnare 4 (beskriver på sin webbplats att de utbildar både inom arbetsmarknadsutbildning och inom komvux)**Arbetsmarknadsutbildning****Ämnen:**

Kurspaketet anpassas efter dina förkunskaper. Det innehåller dels en del programgemensamma ämnen, Bygg 1+2, inriktnings- och specialkurser som anläggningsprocessen samt gröna ytor, ledningsbyggnad och vägbygge. APL- Arbetsplatsförlagt lärande ingår.

Yrkesvux**Ämnen:**

Kurspaketet anpassas efter dina förkunskaper. Det innehåller dels en del programgemensamma ämnen, Bygg 1+2, inriktnings- och specialkurser som anläggningsprocessen samt gröna ytor, ledningsbyggnad och vägbygge. APL- Arbetsplatsförlagt lärande ingår.

Om det är en arbetsmarknadsutbildning som beskrivs ligga på gymnasial nivå så kanske eleven vill genomgå provning för att få betyg. Kostnader för utbildningsinsatser kan minskas och för den vuxne kan det innebära att studiemedelsveckor inom skolväsendet inte behöver nyttjas. Eleven kan då senare ansöka om studiemedel för kompletterande studier eller för att tillägna sig kunskaper inom nya områden. En individ som vill genomgå provning för att få betyg behöver i vissa fall **inte** erlägga avgift för provningen⁶, men **om** avgift ska erläggas får den uppgå till högst 500 kr. Samtidigt uppgår de beräknade kostnaderna för den huvudman som genomför provningen till mellan 1 500 kr – 3 000 kr för varje kurs.

Om en individ vill pröva i flera kurser efter att ha deltagit i utbildning utanför skolväsendet och för varje kurs ska erlägga 500 kr kan det innebära kostnader för individen men betydande kostnader för huvudmannen/kommunen som genomför provningen. En sådan situation kan uppstå om en elev efter till exempel genomförd arbetsmarknadsutbildning vill pröva i samtliga yrkeskurser som motsvarar utbildning inom ett yrkesprogram. Om utbildningen omfattar 1 500 poäng fördelade på 12 kurser kan kostnaden för eleven uppgå till 6 000 kr och för den kommun som genomför provningen upp till 18 000 kr.

Enligt nuvarande lagstiftning kan en elev begära att få genomgå provning i alla kommuner som tillhandahåller de avsedda kurserna. Det innebär att resurser från den kommun som genomför provningen tas i anspråk för medborgare från andra kommuner. Prövade verksamhetspoäng ska ej inräknas i kommunens redovisning av riktade statsbidrag. Om det sker kan provningen betraktas som dubbelt finansierad eftersom utbildningsinsatsen redan bekostats eller upphandlats av annan juridisk person.

I likhet med tidigare år deltar flest elever i yrkesvux inom utbildningsområdet Vård och omsorg samt persontransporter (bussförare). Under år 2015 har Industriteknik blivit det tredje största yrkesutbildningsområdet och därefter kommer utbildningar inom Handel och administration. Ofta uppger kommunerna att de har fler sökande än antalet tillgängliga utbildningsplatser. Det förekommer kritik mot att andelen elever som läser vård- och omsorgsutbildning är alltför omfattande och att ”kom-

⁶ 1 § 3-4 förordning (1991:1124) om avgifter för provning inom skolväsendet.

munerna därigenom nyttjar statliga medel för den kompetensförsörjning de själva borde bekosta för redan anställd personal”. Skolverket har tagit upp denna fråga vid flera tillfällen med kommunerna och bland annat fått följande svar:

- *Det finns massor av signaler från arbetsmarknaden att behovet är fortsatt stort inom vård och omsorg och att många (inte minst kvinnor och män med utländsk bakgrund) får jobb.*
- *En stor del av vård och omsorg bedrivs av privata utförare som kommunen inte har ansvar att fortbilda.*
- *De som deltar i utbildningarna är företrädesvis de som endast har tim- eller deltidsanställning och således arbetslösa eller har en svag ställning på arbetsmarknaden.*

I Socialstyrelsens allmänna råd (SOSFS 2011:12) framgår att ”Den som ska arbeta med stöd och hjälp till äldre personer kan uppnå kunskaper och förmågor i enlighet med dessa allmänna råd genom godkända kurser om 1 100 poäng i de programgemensamma karaktärsämnen och 300 poäng i ämnet gerontologi och geriatrik i vård- och omsorgsprogrammet eller genom annan motsvarande utbildning. Tillräckliga kunskaper i svenska för att uppnå förmågan att förstå, tala, läsa och skriva svenska i enlighet med dessa allmänna råd kan dock inhämtas genom godkänd kurs i det gymnasiegemensamma ämnet svenska eller svenska som andraspråk i vård- och omsorgsprogrammet eller genom annan motsvarande utbildning.”

Några kommuner tillstår att de troligtvis inte varit tillräckligt lyhörda för efterfrågan på andra utbildningsinriktningar. De vanligaste förklaringarna från kommunernas sida är att det inte handlar om ovilja att möta individens efterfrågan utan kan också bero på mer praktiska orsaker, till exempel ingen tillgång till leverantör av efterfrågad utbildning i närområdet eller att utbildningsformen inte möter individens behov och förutsättningar. Men kommunerna menar även att det ibland kan handla om en alternativ studieform som eleven upplever vara svår eller känner sig osäker på att kunna hantera, exempelvis distansstudier.

Vård- och omsorgscollege har också påverkat vuxenutbildningens villkor. Det är möjligt att efter vissa bestämda kurser omfattande 1 500 poäng erhålla det diplom som i många kommuner beslutats vara en förutsättning för att få en tillsvidareanställning. Ett gymnasiearbete omfattande 100 poäng ingår i utbildningen.

Externa utbildningsanordnare kan inte erhålla betygsrätt för gymnasiearbete vilket ibland begränsar deras förutsättningar att leverera utbildning inom vård och omsorg. Ofta ställs krav för anställning att eleven även har genomfört gymnasiearbete. Eleven kan därför efter genomförd utbildning behöva vända sig till en kommun för att få genomföra gymnasiearbetet. Det har ibland framförts som skäl till att endast kommuner kan leverera vård- och omsorgsutbildning.

2.4 Yrkesvux eller yrkeshögskola?

Vid ett par tillfällen har Skolverket fått frågor kring vilka förutsättningar det finns att anordna utbildningar inom olika yrkesområden som idag inte finns beskrivna inom ramen för kommunal yrkesutbildning på gymnasial nivå. Ofta handlar det om utbildningsinriktningar eller nivåer som den ansökande kommunen eller utbild-

ningsanordnaren velat genomföra inom ramen för yrkeshögskolan. Myndigheten för yrkeshögskolan kan ha avslagit deras ansökan med hänvisning till att utbildningen ligger på gymnasial nivå och då vill kommunen istället inrätta utbildningen inom den kommunala vuxenutbildningen.

Dessa utbildningar vill huvudmännen oftast rikta till elever med redan gymnasial utbildning. Idag är det främst elever med kort tidigare utbildningsbakgrund som ska prioriteras inom kommunernas vuxenutbildning. Dessa förutsättningar måste vara tydliga för anordnare av utbildning för att inte riskera att utbildningar hamnar i fel skolform eller på fel nivå.

Om det finns behov har Skolverket möjlighet att inrätta nya nationella kurser. Det förutsätter dock att det framförs sådana förslag och önskemål från utbildnings- eller arbetsmarknadsföreträdare. Den slutsats som Skolverket kan dra utifrån de fåtal förslag som inkommit till myndigheten, är att behovet att inrätta nya nationella kurser inte är omfattande.

Skolverket har under året inrättat ett nytt nationellt ämne ”Rengöringsservice” med nationella kursen ”Städservice” efter förslag från branschen. Föreskrifterna⁷ träder i kraft den 1 juli 2016.

2.5 Vilka elever efterfrågar yrkesutbildning – hur görs urval?

I uppföljningen för år 2015 uppger 66 % (jfr 77 % för 2014) av kommunerna att de behövt tillämpa urvalsparagrafen⁸ inom yrkesvux. Resterande kommuner uppger att resurserna varit tillräckliga och att alla behöriga sökande kunnat erbjudas plats.

Dessa skillnader mellan kommuner skulle behöva analyseras ytterligare. Frågeställningar som kan belysas är till exempel om kommunen har tillräckligt med statsbidrag eller om kommunerna har eller behöver mer resurser i sin kommunala budget? Vidare bör en undersökning göras i vilken omfattning kommunerna inte behöver göra något urval på grund av de utbildningsinriktningar som erbjuds? Om kommunen bara erbjuder en eller få utbildningsinriktningar är det ganska naturligt att de får ett begränsat antal sökande.

Skolverkets uppfattning är att kommunerna behöver utarbeta bättre behovsanalyser för att få mer kännedom om presumtiva elevers bakgrund och behov av utbildning. Det behöver också bli tydligt kring vilka skäl som åberopats av kommunerna för att inte erbjuda de sökande en utbildningsinsats. Annars blir det förmodligen svårt för kommunerna att besvara frågor som beskriver kommunernas möjligheter att tillhandahålla efterfrågad utbildning ur ett elevperspektiv. Om kommunerna i samråd med andra företrädare för kompetensfrågor utvecklade dessa behovsanalyser skulle det också kunna bidra till den viktiga diskussionen om likvärdighet inom vuxenutbildningen – oavsett var eleven bor i landet.

⁷ Skolverkets föreskrifter (SKOLFS 2016:26) om ämnesplan för ämnet rengöringsservice i gymnasieskolan och inom kommunal vuxenutbildning på gymnasial nivå.

⁸ 1 kap. 3 § förordning (2009:43) om statsbidrag för yrkesinriktad och viss teoretisk vuxenutbildning på gymnasial nivå.

Skolverket har ställt en fråga i organisationsuppföljningen huruvida kommunen kan tillgodose samtliga elevers efterfrågan på utbildning och, om så inte är fallet, vilka skäl som ligger till grund för det. 239 kommuner svarade enligt följande:

	Antal kommuner i procent	Antal svarande kommuner ⁹
Ja, vi har kunnat tillgodose samtliga elevers efterfrågan	14.2 %	34
Nej, vi hade inte tillräckliga ekonomiska resurser	60.7 %	145
Nej, på grund av platsbrist	36.4 %	87
Nej, de sökande bedömdes vara icke-behöriga ¹⁰	42.3 %	101
Nej, på grund av att de efterfrågade kurserna inte motsvarande arbetsmarknadens behov	24.3 %	58
Nej, de efterfrågade kurserna kunde inte erbjudas i närområdet	16.3 %	39
Nej, annan orsak	2.5 %	6

2.6 Utbildningar med större efterfrågan än tillgång

En fråga i enkätuppföljningen handlar om kommunens bedömning inom vilka yrkesinriktningar det har funnits en större efterfrågan än tillgång under år 2015. 239 kommuner svarade enligt följande (siffrorna avrundade till hela procent):

	Större efterfrågan	Minskad/ oförändrad efterfrågan
Bygg och anläggning	13 %	87 %
El och energi	20 %	80 %
Fordon och transport	16 %	84 %
Hantverk	6 %	94 %
Hotell och turism	6 %	94 %
Industriteknik	13 %	87 %
Naturbruk	12 %	88 %
Restaurang och livsmedel	17 %	83 %
VVS och fastighet	14 %	86 %
Barn och fritid	21 %	79 %
Handel och administration	11 %	89 %
Vård och omsorg	54 %	46 %
Teoretiska kurser	6 %	94 %

2.7 Studiernas omfattning i verksamhetspoäng

Skolverket har i tidigare redovisningar beskrivit problematiken med verksamhetspoäng som ett mått på utbildningens omfattning. Det är vanligt förekommande att utbildningar genomförs med mellan 25-40 verksamhetspoäng/vecka. För heltids-

⁹ I de fall kommuner samverkar om utbildning lämnas ofta svar från den kommun som är uppgiftslämnare för samtliga kommuner. Svaren omfattar således samtliga kommuner.

¹⁰ I kommentarsfältet beskriver några kommuner att i gruppen ”icke-behöriga” finns främst de som redan har en gymnasieutbildning och/eller arbete.

studier inom vuxenutbildningen beräknas normalt 20 verksamhetspoäng/vecka.¹¹ Det kan komma att påverka beräkningen av i vilken omfattning kommunen genomfört tilldelade årsstudieplatser eftersom en elev som läser exempelvis 40 verksamhetspoäng/vecka under ett år tar två årsstudieplatser i anspråk. Elever som har kapacitet att läsa i en snabbare takt bör kunna få möjlighet att göra det, men det är angeläget att tillse att utbildningen också kan genomföras med det antal verksamhetspoäng som är beräknat för heltidsstudier.

Kommunala företrädare uppger att elever inom särskild utbildning för vuxna på gymnasial nivå har svårigheter att klara planerade verksamhetspoäng utlagda per vecka. Det framgår inte alltid av underlagen hur elevernas veckor planeras, det vill säga hur många timmar i veckan avsätts till studier, hur många timmar i veckan som nyttjas till deltagande i daglig verksamhet eller andra aktiviteter.

2.8 Möjlighet att kombinera studier med arbete?

Vid de regionala dialogerna har det framkommit att vid de tillfällen det är svårt att kombinera studier med arbete handlar det oftast om att det rent geografiskt är långt mellan arbetsplats och studielokal eller att klara studiepoäng under veckor där det ordinarie arbetet krävt mer av den enskilde individen i tid och kraft. Många som studerar parallellt med sitt arbete väljer att läsa enstaka kurser och tar därför inte studiemedel i någon större omfattning.

2.9 Studiemedelssystemet

Flera kommuner menar att studiemedelssystemet måste reformeras ytterligare för att bättre passa en flexibel vuxenutbildning. Den här frågan behöver undersökas ytterligare för en full förståelse för vad som efterfrågas. En vanlig synpunkt från kommunerna är att systemet fortfarande bygger på en uppdelning utifrån terminer medan vuxenutbildningen sedan länge inte arbetar i terminer. Skolverket kan dock notera att det fortfarande finns kommuner som har kvar delar av terminsupplägg för sina utbildningsinsatser.

2.10 Uppföljning av vuxenutbildning

Kommuner beskriver ofta att de vidtagit alla tillgängliga möjligheter för att till Skolverket kunna redovisa de uppgifter som efterfrågas och som ska utgöra underlag för redovisning av insatser inom ramen för statsbidragen. Många kommuner är medvetna om bristerna i uppföljningen och de har förhoppningar om att det på nationell nivå tas fram ett mer utvecklat och lättillgängligt uppföljningssystem som de kan nyttja. De underlag som inkommer från kommunerna påvisar i alla fall att platserna som tilldelats använts för utbildningsinsatser inom främst yrkesutbildning.

I samband med att antalet statsbidrag har blivit fler och omfattas av olika villkor och bestämmelser menar kommunerna att det blivit mer komplicerat att redovisa respektive elev. En elev som har antagits enligt den förordning som gäller för yr-

¹¹ 2 kap. 2 § förordning (2011:1108) om vuxenutbildning.

kesvux kan ha erhållit plats efter den urvalsbestämmelse¹² som gäller för det statsbidraget. Samma elev kanske kombinerar dessa kurser med kurser inom kommunal vuxenutbildning som inte kan ingå i yrkesvux och då försvårar det redovisningen. Enligt Skolverket borde det inte vara ett problem, men efter att ha tagit del hur administrativa system som används inom vuxenutbildningen är konstruerade finns viss förståelse för den uppkomna situationen.

Skolverket har i tidigare årliga rapporter till regeringen avseende yrkesvux och lärlingsvux beskrivit svårigheterna med att inhämta uppgifter om sysselsättning efter genomförd utbildning. En del av Skolverkets uppföljning berör elevernas sysselsättning och etablering på arbetsmarknaden efter utbildningen. I denna rapport redovisas kommunernas lämnade uppgifter kring elevernas sysselsättning före och efter studier och insamling av dessa uppgifter varierar i såväl kvalitet som omfattning mellan kommunerna. Redovisning som utgår från den senast tillgängliga officiella statistiken kring sysselsättning efter studier kommer att rapporteras av Skolverket i december 2016.

239 kommuner svarade att de följer upp elevernas deltagande enligt följande alternativ:

	Antal kommuner i %	Antal kommuner
Ansökan	54.4 %	130
Individuell studieplan	69.5 %	166
E-post	46.4 %	111
Postenkäter	11.3 %	27
Webbenkäter	35.6 %	85
Telefon	68.6 %	164
SMS	22.2 %	53
Personliga kontakter	70.3 %	168
Annat	6.3 %	15

2.11 Kommunernas resurser för genomförande

Enligt flera kommunföreträdare påverkas i viss mån vuxenutbildningens resurser beroende på nämndens utformning, men det går generellt inte att bedöma huruvida frågor kring vuxenutbildning får ökat eller minskat utrymme med hänvisning till nämndens sammansättning.

I samband med uppföljning av det riktade statsbidraget har det varje år framförts från flera kommunföreträdare att de inte har tillräckliga egna ekonomiska resurser för att tillhandahålla yrkesutbildning på gymnasial nivå. Dessa kommunföreträdare, som kan vara både skolledning och politisk ledning, beskriver vilka effekter det skulle få på kommunernas vuxenutbildning om det riktade statsbidraget upphör. De menar även att de resurser som finns i det generella statsbidraget inte är tillräckliga för det eskalerande behovet av utbildning i svenska för invandrare eller inom vuxenutbildning på grundläggande nivå.

¹² 3 § förordning (2009:43) om statsbidrag för yrkesinriktad och viss teoretisk vuxenutbildning på gymnasial nivå.

Skolverket har under maj månad 2015 inhämtat uppgifter från kommunerna när det gäller under vilken politisk nämnd vuxenutbildningen sorterar. Av inlämnade svar framgår att i ca 60 kommuner ligger vuxenutbildningen under barn- och utbildningsnämnden, i drygt 40 kommuner ligger vuxenutbildningen direkt under kommunstyrelsen (ofta i något utskott), i ca 40 kommuner ligger vuxenutbildning och oftast även gymnasieskolan under en utbildningsnämnd och i drygt 20 kommuner har man inrättat en gemensam nämnd för arbetsmarknad och vuxenutbildning. De flesta (95 %) av kommunerna har svarat på frågan och variationerna är stora kring vilka av kommunens skolformer som sorterar under de olika nämnderna. Övriga nämnder som förekommer i kommunerna är till exempel förbundsdirktion, socialnämnd, individnämnd, omsorg- och utbildningsnämnd, tillväxtnämnd och social- och utbildningsnämnd.

2.12 Validering

Skolverket bedömer att frågor kring validering blivit ett mer naturligt inslag i utbildningsverksamheten i en del kommuner. Samtidigt är det flera kommuner som fortfarande befinner sig i början av en utvecklingsprocess gällande validering.

Flera utredningar har gjorts kring validering och kommunerna beskriver att de ser fram emot när ansvar, riktlinjer och stöd blir tydliggjorda inom valideringsområdet. Många kommuner menar att presumtiva elever som bedöms ha kunskap inom ett yrkesområde ska valideras exempelvis inom ramen för en orienteringskurs. Samtidigt handlar validering till stor del att tillsammans med eleverna skapa en tilltro till redan inhämtade kunskaper.

Det är i stor utsträckning lärare som genomför valideringen (86,3 %) vilket är en liten ökning från föregående år 2014 (85 %). Därefter genomförs flertalet valideringar av handledare på arbetsplats (35,9 %) samt studie- och yrkesvägledare (32,3 %). När studie- och yrkesvägledare medverkar i valideringsprocessen handlar det oftast om en kartläggning av elevernas tidigare utbildning eller arbetserfarenhet. Övriga som medverkar i valideringsprocessen är rektor, valideringscentra och branschföreträdare. Deras medverkan bedöms till mellan 3 % – 5 % av valideringsinsatserna. Av kommunerna är det 10,9 % som uppger att ingen validering är genomförd.

I kommunernas inlämnade underlag uppges inga frekvent förekommande skäl till varför validering inte genomförs i större utsträckning. Någon enstaka kommun har kommenterat att ”har inte haft någon att validera” eller ”lärarna använder sig av ett validerande förhållningssätt” eller att ”validering inom del av kurs sker inom alla områden”.

Under 2015 har kommunerna haft möjlighet att registrera elever inom orienteringskursen KGYORI11D. Det är kursbeteckningen för en orienteringskurs på gymnasial nivå som syftar till att ge tillfälle till validering. Hur stor andel elever som registrerats för den kursen kommer att kunna utläsas när tillgänglig officiell statistik inkommit till Skolverket avseende kommunernas vuxenutbildning 2015. Därutöver genomförs validering inom ramen för en nationell kurs men eleven registreras inte under någon särskild kod, vilket innebär att det inte finns tillgänglig statistik för att beräkna hur stor andel av genomförda årsplatser det omfattar.

Inom de olika yrkesinriktningarna uppger kommunerna att validering under år 2015 har genomförts enligt nedan:

Validering	i form av kartläggning	i form av intyg	efter prövning som resultat i betyg	som har lett till förkortad studietid	är inte genomförd	Antal svarande kommuner
Bygg och anläggning	34.4 %	6.3 %	11.7 %	25.8 %	53.9 %	128
El och energi	34.6 %	3.7 %	7.4 %	20.4 %	56.8 %	162
Fordon och transport	40.3 %	4.3 %	5.8 %	17.3 %	50.4 %	139
Hantverk	28.7 %	14.8 %	15.7 %	9.3 %	55.6 %	108
Hotell och turism	30.8 %	2.6 %	6.4 %	11.5 %	61.5 %	78
Industriteknik	36.4 %	3.8 %	12.9 %	22.7 %	53.8 %	132
Naturbruk	35.5 %	1.8 %	4.5 %	6.4 %	60.9 %	110
Restaurang och livsmedel	40 %	3.9 %	12.3 %	20.6 %	47.1 %	155
VVS och fastighet	29.6 %	2.6 %	4.3 %	13.9 %	62.6 %	115
Barn och fritid	32 %	3.9 %	10.9 %	18.8 %	58.6 %	128
Handel och administration	24.8 %	1.2 %	7.9 %	13.3 %	68.5 %	165
Vård och omsorg	60.7 %	13.2 %	45.9 %	68.2 %	12.8 %	242
Teoretiska kurser	29 %	3.1 %	23.5 %	24.7 %	58 %	162

Frågor kring hur kommunerna arbetar med validering tas alltid upp i samband med dialogträffarna. Det finns kommuner som försvarar sin ringa omfattning av validering med de skrivningar som finns i skolförfattningarna. Kommunerna beskriver att det är en komplicerande faktor att en elev för att vara behörig enligt skollagens bestämmelser bland annat ska sakna sådana kunskaper som utbildningen syftar till att ge¹³. En vuxen som har deltagit i likvärdig utbildning utanför skolväsendet blir ibland därför inte prioriterad. För att komma i fråga för validering ska eleven vara inskriven vid vuxenutbildningen. Ett av orienteringskursens syften är att ge tillfälle till validering, men av uppföljningen framgår inte i vilken utsträckning kommunerna har utnyttjat denna möjlighet.

¹³ 20 kap. 20 § p.2 skollagen (2010:800).

2.13 Studie- och yrkesvägledning

Kommunerna understryker alltid värdet av en fungerande studie- och yrkesvägledning, både inför utbildning och under elevens utbildningstid. Inte minst om det finns en rad alternativ att välja på inom utbildningsområdet och ett ökat behov att finna rätt nivå för den presumtive eleven ser man vägledningsresursen som helt avgörande. Andra viktiga frågor som tagits upp av kommunerna är behovet av vägledning, vägledningens roll och utformning, kompletterande metoder för vägledning när det gäller nyanlända, vuxna med utländsk skolbakgrund eller kanske ingen skolbakgrund samt elever inom särskild utbildning för vuxna.

Dessa målgrupper ska integreras i arbetslivet och därför handlar en stor del av vägledningen om att för dessa elever kunna beskriva arbetsmarknadens förutsättningar och krav på kompetens. Vägledning ska omfatta alla vuxna, men metoderna behöver anpassas utifrån de skilda målgruppernas behov och förutsättningar.

Skolverket ser i uppföljningen att vägledning genom enskilda möten har ökat med drygt 3 % sedan år 2014 då kommunerna uppgav att 92 % hade erhållit vägledning genom enskilda möten.

Elever som inte har erhållit vägledning är främst elever som återupptar en tidigare avbruten utbildning eller läser enstaka kurser. För en enskild elev kan vägledning ges enligt flera av nedanstående alternativ.

Kommunernas uppgifter för år 2015 är följande (flera svarsalternativ kan gälla för en kommun):

	Kommuner i procent	Antal kommuner
Ja, genom enskilda möten	95.1 %	233
Ja, genom möten i grupp	42.4 %	104
Ja, genom uppsökande vägledning	30.6 %	75
Ja, på distans	29 %	71
Nej, inte till samtliga	4.5 %	11

Skolverket har utvecklat ett digitalt planeringsverktyg som i första hand kan användas av studie- och yrkesvägledare eller elever i samband med examensfrågor. Skolverkets förhoppning är att detta stöd ska underlätta den ibland stora arbetsbörda vägledare beskriver i samband med ansökningstider till högre utbildningar.

2.14 Individuella studieplaner

Varje elev i vuxenutbildningen ska ha en studieplan. Det är anmärkningsvärt att det finns kommuner (4,8 %) som fortfarande inte uppfyller nämnda villkor. Majoriteten av kommunerna (95,2 %) upprättar dessa studieplaner men de är väldigt olika till sin utformning. Det kommunerna kommenterat i uppföljningen som skäl till att vissa elever saknar studieplan är bland annat följande:

- *Vi har inga egna resurser till detta, vid externa köp har det gjorts av utbildningsanordnaren på plats.*
- *På grund av glapp i anställning av SYV.*
- *Brist på rutiner.*
- *Inte till elever som vi köpte utbildningar ifrån av andra kommuner 2015. Sedan 2016 upprättas studieplaner åt alla elever.*
- *Den ISP som vi använder är endast en förteckning av pågående studier.*
- *Vi har ingen kvalificerad ISP endast en kombinerad ansöknings och kursblankett.*
- *Tidsbrist. Kommer att upprättas för samtliga elever under hösten 2016.*
- *Är under utveckling.*
- *Alla elever inom vux har en studieplan. Den är dock inte så detaljerad som vi önskar på grund av att Lärcentrum saknat studie- och yrkesvägledare under ht 15.*
- *Ej för externa och distans.*
- *På grund av periodvis ansaknad av studie- och yrkesvägledare saknar elever studieplan.*

Skolverket har ingen annan kommentar till ovanstående än att det finns anledning att myndigheten vid varje tänkbart tillfälle gör kommunerna uppmärksammade på att de har ett ansvar för att upprätta individuella studieplaner för varje elev.

2.15 Språkstöd

Skolverket ställde i enkäten frågan kring vilket språkstöd som anordnats inom ramen för yrkesutbildningar. Yrkessvenska har ökat med drygt 4 % sedan år 2014 vilket innebär att drygt 43 % av kommunerna anordnar ”yrkessvenska”. Närmare 30 % av kommunerna uppger alternativet ”annat språkstöd”. Drygt 14 % av kommunerna uppger att de tillhandahåller ”modersmålsstöd”. En stor andel av kommunerna, drygt 39 % svarar att de inte har anordnat någon form av språkstöd.

En närmare uppföljning när det gäller omfattningen av ”yrkessvenska” och hur kommunerna utformar sådant språkstöd bör närmare följas upp. Eftersom fler verksamheter inom utbildnings- eller arbetsmarknadssektorn använder begreppet utan att det närmare definieras bör det bli tydligare vad utbildning i ”yrkessvenska” innebär. Från och med år 2016 kan kommunerna registrera elever på en orienteringskurs med syfte att få just stöd i yrkessvenska.¹⁴

2.16 Studieformer

Den vanligaste studieformen inom vuxenutbildning är heltidsstudier som antingen är förlagd till en utbildningslokal eller genom arbetsplatsförlagt lärande. Distansutbildning är vanligt förekommande inom främst teoretiska kurser och det är även de kurserna som har flest elever som läser på kvällstid.

¹⁴ 2 kap. 6 § förordning om vuxenutbildning.

Så här svarade 246 kommuner på frågan kring studieformer:

	Deltidsstudier	Heltidsstudier	Distansstudier	Kvällsstudier	Klassrumsundervisning	Arbetsplatsförlagt lärande	Svarande
Bygg och anläggning	25.8 %	95.3 %	4.7 %	0.8 %	79.7 %	78.9 %	128
El och energi	36 %	90.7 %	31.7 %	0.6 %	67.1 %	68.3 %	161
Fordon och transport	12.3 %	97.1 %	11.6 %	0 %	77.5 %	69.6 %	138
Hantverk	21.5 %	92.5 %	12.1 %	0 %	75.7 %	64.5 %	107
Hotell och turism	36.8 %	81.6 %	46.1 %	2.6 %	69.7 %	65.8 %	76
Industriteknik	29.5 %	95.3 %	7 %	1.6 %	86 %	75.2 %	129
Naturbruk	21.1 %	90.8 %	20.2 %	0 %	73.4 %	63.3 %	109
Restaurang och livsmedel	21.8 %	97.4 %	9 %	1.3 %	76.9 %	75.6 %	156
VVS och fastighet	25.2 %	97.4 %	6.1 %	0 %	77.4 %	77.4 %	115
Barn och fritid	39.8 %	85.2 %	55.5 %	3.1 %	68.8 %	68.8 %	128
Handel och administration	39.5 %	79.6 %	63 %	3.7 %	61.1 %	48.8 %	162
Vård och omsorg	62.9 %	94.6 %	71.7 %	5 %	82.1 %	82.5 %	240
Teoretiska kurser	77.6 %	83.2 %	75.2 %	24.8 %	78.9 %	9.3 %	161

2.17 Informationskanaler

Kommunerna får även frågan kring vilka informationskanaler de använder för att informera kommunens medborgare om utbildningsmöjligheter inom vuxenutbildning. Så här svarade 248 kommuner:

	Procent	Antal
Webbplats	95.6 %	237
Sociala medier	55.2 %	137
Uppsökande verksamhet	54.8 %	136
Vägledningscentrum	64.5 %	160
Mässor	56.9 %	141
Öppet hus	42.7 %	106
Broschyr	70.2 %	174
Annons i lokalpress	64.1 %	159
Informationsmöte	41.5 %	103
Informationsutskick	14.9 %	37
Informationstavlor	39.9 %	99
TV-reklam	2 %	5
Bio-reklam	0 %	0
Radio	13.7 %	34

Affischer	36.7 %	91
Bussreklam	11.3 %	28
Via Arbetsförmedling	88.7 %	220
Via Socialtjänst	56.5 %	140
Via Arbetsmarknadsenhet	77.8 %	193
Via Integrationsenhet	45.6 %	113
Annat	10.1 %	25
Ingen särskild informationsinsats har genomförts	0.4 %	1

2.18 Dokumentation i form av intyg

När Skolverket jämför föregående års uppföljning inom yrkes- och lärlingsvux med uppgifter för år 2015 har inte utfärdande av intyg ökat nämnvärt. Huvudmannen ska enligt 20 kap. 44 § andra stycket skollagen ansvara för att eleverna informeras om möjligheten att få ett intyg. Det är stora skillnader mellan kommunerna och i två jämförbara kommuner i samma län har den ena kommunen utfärdat 138 intyg och den andra kommunen 16 intyg. Flera kommuner menar att intyg inte är aktuellt för många elever utan det handlar om att få ett betyg.

Följande siffror är nästa identiska med 2014 års uppgifter: Inom området vård och omsorg uppger 23 % av kommunerna att de utfärdar intyg. Inom industriteknik är motsvarande siffra drygt 7 %. Siffrorna för övriga utbildningsområden ligger på mellan 1-6 %. På de teoretiska kurserna har intyg utfärdats på knappt 9 % av kurserna. På orienteringskurserna är motsvarande siffra 28 %.

2.19 Samverkan med gymnasieskolan

Kommunerna beskriver att samverkan med gymnasieskolan har ökat under år 2015 främst avseende lokaler, personal och utbildningsmaterial. Däremot framgår det inte av kommunernas redovisning i vilken utsträckning vuxna och gymnasieelever samläser vid samma tid och i samma lokal. Vidare har det framkommit i kontakt med kommunernas företrädare att vuxenutbildningens tillskott av elever och resurser har medverkat till att gymnasieskolan på orten gynnats. Samtidigt beskriver kommunernas företrädare för vuxenutbildningen att det är viktigt att bevaka att denna samverkan inte försvårar de vuxna elevernas möjlighet till flexibilitet och kontinuitet. En bidragande orsak till att det inte alltid är praktiskt genomförbart att samverka kring personalresurser är att lärare inom gymnasieskolan ofta är anställda med ferietjänst medan lärare inom vuxenutbildningen i allt större utsträckning är anställda med semestertjänst. I större kommuner är det mindre frekvent, men även samläsning inom vissa yrkesinriktningar förekommer vilket tyder på att det finns ett ”vinna-vinna-koncept” mellan dessa båda skolformer.

237 kommuner svarar på frågan om samverkan med gymnasieskolan enligt följande (flera alternativ kan vara aktuella för en kommun):

	Sam-läsning	Lärare	Loka-ler	Läro-medel	Utrust-ning	Ej aktu-ellt	Sva-rande
Bygg och anläggning	8.2 %	32 %	32.8 %	13.1 %	32 %	65.6 %	122
El och energi	5.1 %	24.2 %	24.8 %	10.2 %	23.6 %	74.5 %	157
Fordon och transport	8.1 %	28.7 %	32.4 %	12.5 %	30.9 %	64.7 %	136
Hantverk	8.5 %	24.5 %	25.5 %	11.3 %	23.6 %	73.6 %	106
Hotell och turism	2.6 %	9.1 %	10.4 %	3.9 %	6.5 %	88.3 %	77
Industriteknik	16.5 %	48.8 %	52 %	29.9 %	45.7 %	48.8 %	127
Naturbruk	4.6 %	26.9 %	28.7 %	19.4 %	25.9 %	70.4 %	108
Restaurang och livs-medel	15.1 %	30.3 %	34.9 %	15.1 %	30.3 %	63.8 %	152
VVS och fastighet	5.4 %	21.4 %	22.3 %	8.9 %	21.4 %	76.8 %	112
Barn och fritid	8.1 %	13.8 %	15.4 %	9.8 %	11.4 %	83.7 %	123
Handel och administ-ration	5.6 %	15.5 %	14.3 %	7.5 %	9.9 %	82.6 %	161
Vård och omsorg	9.4 %	26.5 %	35 %	15.4 %	29.9 %	65 %	234
Teoretiska kurser	18.1 %	28.4 %	29 %	18.1 %	21.3 %	67.1 %	155

2.20 Samverkan med andra kommuner

Sedan år 2009 när yrkesvux infördes har samverkan mellan kommuner varje år utvecklats och utökats. Kommunerna har med åren funnit nya vägar att samarbeta. 239 kommuner svarar på frågan i uppföljningen för år 2015 enligt följande:

	Procent	Antal
Behovsanalys	67.4 %	161
Marknadsföring	49 %	117
Ansökan om statsbidrag	59.4 %	142
Uppföljning	47.3 %	113
Administration	41.8 %	100
Gemensamt kursutbud med "frisök"	25.1 %	60
Nätverk för studie- och yrkesvägledare	83.3 %	199
Kontinuerliga träffar med kommunrepresentanter i sam-verkansområdet	77.8 %	186
Samverkansavtal om interkommunal ersättning eller liknande (ej frisök)	45.2 %	108
Annat	2.1 %	5
Ingen samverkan med andra kommuner	6.7 %	16

2.21 Samverkan med Arbetsförmedlingen

Kommunerna ska enligt den förordning som gäller för yrkesvux¹⁵ samverka med Arbetsförmedlingen. Några kommuner har särskilt kommenterat att de anser att denna samverkan har utvecklats under år 2015 i samband med att de gemensamma

¹⁵ Förordning (2009:43) om statsbidrag för yrkesinriktad och viss teoretisk vuxenutbildning på gymnasial nivå.

insatser inom trainee och utbildningskontrakt som berör Arbetsförmedlingen och kommunerna. Några kommuner beskriver även att de gemensamt tittar på prognoser inom olika yrkesområden. 239 kommuner svarade enligt följande:

	Procent	Antal
Inför ansökan till yrkesvux	65.7 %	157
Kontinuerliga samråd under året	67.4 %	161
Vid enstaka tillfällen/vid behov	56.5 %	135
Inför uppstart av nya utbildningar	42.7 %	102
Vid vägledningssituationer	35.6 %	85
Vid antagning av studerande	12.1 %	29
Vid omfördelning av platser	2.5 %	6
Annat	2.5 %	6
Inget samråd har skett inför eller under år 2015	1.3 %	3

2.22 Samråd med det lokala arbetslivet

Under 2015 uppger kommunerna att samråd med det lokala näringslivet har ökat. Så här beskriver 238 kommuner denna samverkan (2014 års siffror inom parentes):

- 49,6 % (44 %) av kommunerna uppger att de samrått med det lokala arbetslivet inför ansökan om statsbidrag till yrkesvux.
- 59,2 % (49 %) uppger att de kontinuerligt under året eller vid behov samråder.
- 39,5 % (35 %) av kommunerna samråder med det lokala arbetslivet inför start av nya utbildningar eller vid framtagande av utbildningsinslag på arbetsplats.

2.23 Utbildning för elever med funktionsnedsättning

Av kommunerna var det endast 1,3 % som svarade att enskilda individer har nekats delta i utbildning på grund av funktionsnedsättning. De kommentarer kommunerna har lämnat är för enskilda individer, exempelvis för en elev med ADHD som hade svårt med studietakten eller elev med synskada där det saknades resurser till ledsagare och tekniska hjälpmedel. En individ ville bli förare men efter kontakt med branschföreträdare hade individen insett att möjligheten att få arbete som förare var i det närmaste obefintligt på grund av den bestående funktionsnedsättningen. Det är dock svårt att utläsa av kommunernas svar i vilken omfattning elever i behov av någon form av stöd har efterfrågat utbildning.

2.24 Förarutbildning inom yrkesvux

Körkortsrelaterade kostnader för eleverna

Skolverket har noterat att kommunerna bedömer förarutbildningar som mer kostnadskrävande att genomföra. För utbildningsanordnaren handlar det om att ha tillräckligt många fordon för att klara de timmar som eleverna behöver när det gäller körträning. Fordonen måste även hålla en hög kvalitet och uppfylla alla självklara säkerhetsvillkor. För eleven tillkommer även en del kostnader innan, under och efter utbildningen. Enligt 20 kap. 7 § skollagen ska utbildningen vara avgiftsfri,

men det får förekomma enstaka inslag som kan medföra en obetydlig kostnad för eleverna.

I likhet med tidigare år finns det dock skillnader mellan kommunerna i de kostnader som åläggs eleven. Avgifter för litteratur, körkortskostnader (fotografering och körkortstillstånd), läkarundersökningar samt i vissa fall skyddskläder får elever ibland bekosta själv. I snitt ligger kostnaderna för eleverna på 2 000 – 3 500 kr beroende på vilken av förarutbildningarna som avses. Det som rapporterats från kommunerna är avgifter från lägst 800 kr och som mest drygt 11 000 kr för den längre godstransportutbildningen.

I ett beslut från Skolinspektionen den 20 mars 2015 (dnr 41–2014.6046) efter anmälan från en elev vid en kommuns förarutbildningar avseende elevens egna avgifter inom utbildningen framgår att ”*Elevens kostnader för läkarundersökningen och ansökan om körkortstillstånd kan därför inte räknas som avgifter i samband med utbildningen. Skolinspektionen konstaterar vidare att eleverna kan erhålla godkända betyg i samtliga kurser samt övningsköra under utbildningens gång utan att ha tagit körkortsbehörighet C och CE respektive yrkeskompetensbeviset. Elevens kostnader för teoriprov och förarprov för körkortet är därför inte heller att anse som avgifter i samband med utbildningen.*”

I statsbidraget ingår inte ersättning till kommunerna för utfärdandet av körkort. För närvarande genomför Skolverket en uppföljning med berörda kommuner för att ta del av vilka kostnader en elev får betala under en förarutbildning. Underlaget bör ligga till grund för fortsatt diskussion i vilken omfattning en kommuns statsbidrag kan komma att påverkas av elevernas kostnader för utbildningen.

Stöd till huvudmän som bedriver förarutbildning

Skolverket har tillsammans med Transportstyrelsen informerat anordnande kommuner om gällande regelverk och en arbetsgrupp med representanter från båda myndigheterna verkar i olika forum för att säkerställa att information når ut till huvudmän som bedriver yrkesförarutbildning inom gymnasieskolan och komvux.

Skolverket och Transportstyrelsen har under 2015 tagit fram ett stödmaterial som belyser de regelverk och förutsättningar som gäller för förarutbildning inom gymnasieskolan och yrkesvux/komvux. Skolverket, Transportstyrelsen och Trafikverket anordnade gemensamt en utbildningsdag i augusti månad 2015 där det framtagna stödmaterialiet presenterades för samtliga kommuner som bedriver förarutbildning.

3 Elevuppföljning 2015

Sammanlagt redovisar kommunerna för år 2015 cirka 38 000 elever i elevuppföljningen avseende yrkesvux, yrkesförarutbildning och lärlingsvux. Uppgifterna är baserade på de underlag kommunerna redovisat till Skolverket vid den årliga uppföljningen och grundas således inte på officiell statistik.

I likhet med tidigare redovisningar finns det brister i kommunernas redovisning när det gäller uppgifter som lämnas avseende elever som deltagit i en utbildningsinsats med riktade statsbidrag. I årets inlämnade redovisning har kommuner redovisat ett totalt antal elever, men när det gäller kön eller ålder överensstämmer inte dessa uppgifter med antalet redovisade elever. Skolverket bedömer att uppgifter avseende drygt 700 elever inte helt kan styrkas. Antalet elever motsvarar inte nödvändigtvis antalet årsplatser, eftersom en årsplats kan delas av flera elever. Det medför att det inte nödvändigtvis handlar om 700 årsplatser som inte nyttjats.

Det finns ingen anledning att misstänka att statsbidrag utbetalats felaktigt eftersom det inom yrkesvux finns en stor överproduktion av antal platser i förhållande till tilldelat statsbidrag. I samband med den ekonomiska uppföljningen i slutet av kalenderåret ska kommunerna redovisa antalet genomförda verksamhetspoäng. Detta sker genom en annan redovisningsmodell som samtidigt visar på om kommunen har genomfört utbildning i enlighet med beviljat och utbetalt statsbidrag eller om kommunen är återbetalningsskyldig.

Skolverket har i denna rapport valt att redovisa antalet individer som utbildats inom ramen för ovanstående satsningar med statsbidrag. Alternativa redovisningar kan göras i form av antalet kursdeltagare. En elev läser ofta flera kurser inom komvux eller särsvux enligt den individuella studieplanen och räknas som kursdeltagare i varje enskild kurs.

Skolverket redovisar inte eleverna inom särsvux i denna uppföljning. Kommunerna har uppgett att totalt 193 elever inom särsvux läste inom yrkesvux och 277 elever inom särsvux läste inom lärlingsvux. Idag samlas inte underlag in i den officiella statistiken vilket försvårar jämförbara redovisade uppgifter.

Elever i andra utbildningsformer räknas oftast som en kursdeltagare när de genomgår en sammanhållen utbildning som inte består av enstaka kurser. En mer detaljerad redovisning kan göras på antalet genomförda verksamhetspoäng.

Ett skäl till att uppgifter inte alltid överensstämmer är kommunernas möjlighet att under vissa frågor välja alternativet ”svar lämnas vid nästa uppföljning”.¹⁶ Det beror på att kommunernas administrativa hantering av uppgifter inte alltid genomförs inom föreskriven tid och med önskvärd noggrannhet. Brister i administrativa program och rutiner samt svårigheter att samordna inlämnade uppgifter från andra kommuner eller externa utbildningsanordnare är andra bidragande orsaker.

¹⁶ Kommunerna kunde vid inlämnandet av uppgifter välja alternativet ”svar lämnas vid nästa uppföljning” om det fanns särskilda skäl att uppgifterna inte hade hunnit samlas in och sammanställas inför besvarandet av enkäten.

Det finns en inbyggd problematik i kommunernas redovisning av elevernas sysselsättning före och efter studier. I och med att redovisningen baseras på ett verksamhetsår är det inte nödvändigtvis samma elevgrupp som redovisas i de båda fallen.

Om kommunerna redovisar ett antal elever som innehar arbete innan studier och sedan för samma verksamhetsår redovisar ett antal elever som har arbete efter studier kan det tolkas felaktigt. Eftersom det ofta inte handlar om samma elever skulle det kunna tolkas som att färre elever fick arbete efter studier.

3.1 Elever yrkesvux 2015

Kommunerna har redovisat 20 265 elever inom yrkesvux, 7 432 män och 12 824 kvinnor¹⁷.

	Antal elever
Ålder elever yrkesvux 2015	
19 år eller yngre	154
20 - 24 år	5 357
25 - 29 år	5 103
30 - 34 år	3 068
35 - 44 år	4 009
45 - 54 år	2 121
55 - 59 år	391
60 år eller äldre	53
Uppgift saknas	9
Födelseland elever yrkesvux 2015	
I Sverige	12 455
Utanför Sverige men inom Europa	1 846
Utanför Europa	5 147
Uppgift saknas	817
Yrkesinriktning elever yrkesvux 2015	
Hotell och turism	211
Naturbruk	304
Teoretiska kurser	306
VVS och fastighet	512
Hantverk	603
Fordon och transport	805
Bygg och anläggning	849
El och energi	1 010
Restaurang och livsmedel	1 104
Barn och fritid	1 176
Handel och administration	1 430
Industriteknik	1 491
Vård och omsorg	10 464

¹⁷ Differensen - 9 elever har ännu ej verifierats.

Orienteringskurs elever yrkesvux 2015	
Orienteringskurs exkl yrkessvenska	2 792
Orienteringskurs yrkessvenska	1 401
Studiefinansiering elever yrkesvux 2015	
Studiemedel	11 289
Bibehållen lön från arbetsgivare	1 886
Aktivitetsstöd, a-kassa eller liknande	607
Annan finansiering	1 510
Uppgift saknas	4 973
Elevers sysselsättning före yrkesvux 2015	
Heltidsanställd	2 563
Deltidsanställd	3 278
Egen företagare	146
Studier	3 936
Arbetslös	4 832
Annat	919
Uppgift saknas	4 591
Elevers sysselsättning efter yrkesvux 2015	
Heltidsanställd	3182
Deltidsanställd	2074
Egen företagare	71
Studier	1319
Arbetslös	732
Annat	404
Uppgift kommer att lämnas vid nästa uppföljning, ange i så fall för hur många personer	2700
Uppgift saknas	4702
<i>Kommentar: Redovisade elever efter sysselsättning kan ha påbörjat studier innan 2015 och är inte alltid samma individer som redovisas under "sysselsättning före studier 2015"</i>	
Elevers sysselsättning efter utbildning relaterad till yrkesinriktning yrkesvux 2015	
Sysselsättning relaterad till yrkesområdet	5 116
Sysselsättning ej relaterad till yrkesområdet	1 970
Uppgift kommer att lämnas vid nästa uppföljning, ange i så fall för hur många personer	2 423
Uppgift saknas	4 805
<i>Kommentar: Redovisade elever efter sysselsättning kan ha påbörjat studier innan 2015 och är inte alltid samma individer som redovisas under "sysselsättning före studier 2015"</i>	

3.2 Elever lärlingsvux 2015

Kommunerna har redovisat 3 006 elever inom lärlingsvux, 1 232 män och 1 755 kvinnor¹⁸.

	Antal elever
Ålder elever lärlingsvux 2015	
19 år eller yngre	24
20 - 24 år	1 063
25 - 29 år	611
30 - 34 år	440
35 - 44 år	562
45 - 54 år	260
55 - 59 år	43
60 år eller äldre	3
Födelseland elever lärlingsvux 2015	
I Sverige	2 102
Utanför Sverige men inom Europa	241
Utanför Europa	663
Yrkesinriktning elever lärlingsvux 2015	
Hotell och turism	70
Naturbruk	54
VVS och fastighet	101
Hantverk	129
Fordon och transport	168
Bygg och anläggning	436
El och energi	87
Restaurang och livsmedel	599
Barn och fritid	210
Handel och administration	345
Industriteknik	114
Vård och omsorg	693
Studiefinansiering elever lärlingsvux 2015	
Studiemedel	2 338
Bibehållen lön från arbetsgivare	127
Aktivitetsstöd, a-kassa eller liknande	31
Annan finansiering	170
Uppgift saknas	340
Elevers sysselsättning före lärlingsvux 2015	
Heltidsanställd	389
Deltidsanställd	394
Egen företagare	12
Studier	440
Arbetslös	1 199
Annat	102
Uppgift saknas	470

¹⁸ Differensen - 19 elever har ännu ej verifierats.

Elevers sysselsättning efter lärlingsvux 2015	
Heltidsanställd	813
Deltidsanställd	331
Egen företagare	16
Studier	134
Arbetslös	160
Annat	70
Uppgift kommer att lämnas vid nästa uppföljning, ange i så fall för hur många personer	275
Uppgift saknas	1 207
<i>Kommentar: Redovisade elever efter sysselsättning kan ha påbörjat studier innan 2015 och är inte alltid samma individer som redovisas under "sysselsättning före studier 2015"</i>	
Elevers sysselsättning efter utbildning relaterad till yrkesinriktning lärlingsvux 2015	
Sysselsättning relaterad till yrkesområdet	1 063
Sysselsättning ej relaterad till yrkesområdet	289
Uppgift kommer att lämnas vid nästa uppföljning, ange i så fall för hur många personer	234
Uppgift saknas	518
<i>Kommentar: Redovisade elever efter sysselsättning kan ha påbörjat studier innan 2015 och är inte alltid samma individer som redovisas under "sysselsättning före studier 2015"</i>	

3.3 Elever komvux 2015

Kommunerna hade möjlighet att under andra halvåret 2015 ansöka om ett statsbidrag för utbildning i alla förekommande nationella kurser inom kommunal vuxenutbildning på gymnasial nivå. Kommunerna har redovisat 13 475 elever.

	Antal elever
Ålder elever komvux 2015	
19 år eller yngre	460
20 - 24 år	4 217
25 - 29 år	2 842
30 - 34 år	2 291
35 - 44 år	2 416
45 - 54 år	974
55 - 59 år	149
60 år eller äldre	58
Uppgift saknas	68
Födelseland elever komvux 2015	
I Sverige	6 602
Utanför Sverige men inom Europa	1 117
Utanför Europa	3 715
Uppgift saknas	2 041
Kurskategori elever komvux 2015	
Yrkesinriktade kurser	3 521
Teoretiska kurser	9 285
Orienteringskurser	669

Studiefinansiering elever komvux 2015	
Studiemedel	6 056
Bibehållen lön från arbetsgivare	1 212
Aktivitetsstöd, a-kassa eller liknande	513
Annan finansiering	1 529
Uppgift saknas	4 165
Elevers sysselsättning före komvux 2015	
Heltidsanställd	1 179
Deltidsanställd	1 515
Egen företagare	46
Studier	3 164
Arbetslös	2 360
Annat	781
Uppgift saknas	4 430
Elevers sysselsättning efter komvux 2015¹⁹	
Heltidsanställd	841
Deltidsanställd	844
Egen företagare	113
Studier	1 129
Arbetslös	279
Annat	200
Uppgift kommer att lämnas vid nästa uppföljning, ange i så fall för hur många personer	839
Uppgift saknas	9 230
<i>Kommentar: Redovisade elever efter sysselsättning kan ha påbörjat studier innan 2015 och är inte alltid samma individer som redovisas under "sysselsättning före studier 2015"</i>	

¹⁹ Sysselsättning efter studier för denna målgrupp är svår att följa upp. Flera elever läser enstaka ämnen, ofta parallellt med arbete.

3.4 Elever förarutbildning 2015

Kommunerna har redovisat 1 029 elever inom förarutbildning, 770 män och 170 kvinnor²⁰.

	Antal elever
Ålder elever förarutbildningar 2015	
20 - 24 år	247
25 - 29 år	208
30 - 34 år	170
35 - 44 år	236
45 - 54 år	120
55 - 59 år	42
60 år eller äldre	6
Födelseland elever förarutbildning 2015	
I Sverige	465
Utanför Sverige men inom Europa	77
Utanför Europa	387
Uppgift saknas	100
Yrkesinriktning elever förarutbildning 2015	
Persontransporter 500 verksamhetspoäng (buss)	564
Godstransporter 600 verksamhetspoäng (lastbil)	104
Godstransporter 800 verksamhetspoäng (lastbil + släp)	361
Studiefinansiering elever förarutbildning 2015	
Studiemedel	2 338
Bibehållen lön från arbetsgivare	127
Aktivitetsstöd, a-kassa eller liknande	31
Annan finansiering	170
Uppgift saknas	340
Elevers sysselsättning före förarutbildning 2015	
Heltidsanställd	119
Deltidsanställd	119
Egen företagare	17
Studier	98
Arbetslös	414
Annat el uppgift saknas	262
Elevers sysselsättning efter förarutbildning 2015	
Heltidsanställd	283
Deltidsanställd	113
Egen företagare	6
Studier	33
Arbetslös	49
Annat	18
Uppgift lämnas vid nästa uppföljning för antal elever	358
Uppgift saknas	169

²⁰ Differensen - 89 elever har ännu ej verifierats.

Bilaga 1 Fördelning av statsbidrag till kommuner/kommunalförbund**Statsbidrag för yrkesinriktad och viss teoretisk vuxenutbildning på gymnasial nivå (Yrkesvux)**

Skolverket beviljade under 2015 ansökningar för yrkesinriktad och viss teoretisk vuxenutbildning på gymnasial nivå (2009:43) för totalt 285,7 mnkr. Detta motsvarar 5 714 utbildningsplatser. Antalet sökande huvudmän var 136, men då flera söker i samverkan deltog totalt samtliga 290 kommuner.

Vid Skolverkets uppföljning av statsbidraget uppgav samtliga sökande att tilldelade platser hade genomförts. Därmed utgick inga återkrav.

Summering statsbidrag för Yrkesvux 2015 och 2014 (2009:43)

År	Antal utbetalda årsstudieplatser	Utbetalt bidrag (mnkr)	Återbetalt bidrag (ej utnyttjat)	Antal deltagande kommuner
2015	5 714	285,7	0	290
2014	12 400	620	4,5	289

Yrkesvux 2015, beviljat statsbidrag och återkrav

Kommun/kommuner i samverkan	Tilldelning enligt beslut		Återkrav
	Antal platser	Statsbidrag	
Alvesta	14	700 000	0
Aneby	3	170 000	0
Arboga	10	490 000	0
Arjeplog	1	65 000	0
Arvidsjaur	5	225 000	0
Arvika	14	700 000	0
Bengtstors, Dals-Ed, Mellerud och Åmål	24	1 220 000	0
Boden, Kalix, Luleå, Piteå och Älvsbyn	87	4 335 000	0
Borgholm	6	275 000	0
Borås, Bollebygd, Herrljunga, Mark, Svenljunga, Tranemo, Ulricehamn och Vårgårda	104	5 205 000	0
Botkyrka	89	4 425 000	0
Burlövs	14	675 000	0
Dalawux/Malung-Sälen, Avesta, Borlänge, Falu, Gagnef, Hedemora, Leksand, Rättvik, Mora, Ludvika, Smedjebacken, Orsa, Säter, Vansbro och Älvdalen	151	7 535 000	0
Ekerö	7	360 000	0

Kommun/kommuner i samverkan	Tilldelning enligt beslut		Återkrav
	Antal platser	Statsbidrag	
Eksjö	7	330 000	0
Emmaboda	5	265 000	0
Enköping	18	890 000	0
Eskilstuna, Nyköping, Katrineholm, Strängnäs, Flen, Gnesta, Trosa, Vingåker och Oxelösund	197	9 830 000	0
Eslövs	19	965 000	0
Filipstad	8	390 000	0
Gislaved	15	755 000	0
Gnosjö	6	290 000	0
Region Gotland	31	1 565 000	0
Göteborg, Ale, Alingsås, Härryda, Kungsbacka (80 %), Kungälv, Lerum, Lilla Edet, Mölndal, Partille, Stenungsund, Tjörn och Öckerö	530	26 520 000	0
Gävle, Älvkarleby, Sandviken, Hofors och Ockelbo	111	5 545 000	0
Habo	3	125 000	0
Hagfors och Munkfors	9	455 000	0
Hallstahammars	9	440 000	0
Halmstad, Hylte, Laholm, Falkenberg, Varberg och Kungsbacka (20 %)	125	6 225 000	0
Haninge	49	2 455 000	0
Haparanda	9	425 000	0
Heby	5	270 000	0
Huddinge	57	2 865 000	0
Hudiksvall, Bollnäs, Söderhamn, Ljusdal, Nordanstig och Ovanåker	89	4 445 000	0
Hultsfred	13	625 000	0
Håbo	7	335 000	0
Hällefors	6	280 000	0
Härjedalen	5	230 000	0
Härnösand	18	900 000	0
Högsby	5	240 000	0
Hörby	8	380 000	0
Höör	7	370 000	0
Järfälla	54	2 705 000	0
Jönköping	66	3 295 000	0
Kalmar, Mörbylånga och Torsås	45	2 250 000	0
Karlshamn, Sölvesborg (80 %), Bromölla (80 %), Olofström (80 %), Tingsryd, Ronneby och Karlskrona	108	5 380 000	0
Karlstad, Hammarö, Kristinehamn, Storfors, Forshaga, Kil, Grums och Eda	96	4 820 000	0
Knivsta	4	195 000	0

Kommun/kommuner i samverkan	Tilldelning enligt beslut		Återkrav
	Antal platser	Statsbidrag	
Kramfors	14	700 000	0
Kristianstad, Hässleholm, Osby, Östra Göinge, Sölvesborg (20 %), Bromölla (20 %) och Olofström (20 %)	103	5 130 000	0
Kumla	9	450 000	0
Kungsör	6	300 000	0
Kunskapsförbundet Väst, Trollhättan och Vänersborg	73	3 650 000	0
Kävlinge	13	645 000	0
Köpings	16	795 000	0
Lapplands kommunalförbund, Gällivare, Jokkmokk, Kiruna och Pajala	29	1 455 000	0
Lekeberg	2	120 000	0
Lessebo	8	385 000	0
Lidingö stad	14	680 000	0
Lindesberg	17	865 000	0
Linköping	72	3 610 000	0
Ljungby	10	505 000	0
Ljusnarsberg	4	220 000	0
Lomma	7	340 000	0
Lund	56	2 810 000	0
Lycksele, Nordmaling, Bjurholm, Vindeln, Robertsfors, Norsjö, Malå, Storuman, Åsele, Umeå, Skellefteå, Sorsele, Dorotea, Vännäs och Vilhelmina	137	6 830 000	0
Lysekil	6	305 000	0
Malmö	339	16 950 000	0
Markaryd	14	685 000	0
Mullsjö	3	155 000	0
Munkedal	5	255 000	0
Mönsterås	7	345 000	0
Nacka	40	2 010 000	0
Nora	6	275 000	0
Norra Västmanlands Utbildningsförbund, Fagersta, Skinnskatteberg och Norberg	23	1 150 000	0
Norrälje	19	970 000	0
Nybro	11	565 000	0
Nynäshamn	12	620 000	0
Nässjö	19	945 000	0
Oskarshamn	10	510 000	0
Region Östergötland/Motala, Ödeshög, Ydre, Kinda, Boxholm, Åtvidaberg, Finspång, Valdemarsvik, Norrköping, Söderköping, Vadstena och Mjölby	186	9 315 000	0
Sala	11	545 000	0

Kommun/kommuner i samverkan	Tilldelning enligt beslut		Återkrav
	Antal platser	Statsbidrag	
Salem	7	350 000	0
Sigtuna	24	1 200 000	0
Sjöbo	7	370 000	0
Skurup	8	420 000	0
Skåne Nordväst/Helsingborg, Bjuv, Båstad, Höganäs, Klippan, Landskrona, Perstorp, Svalöv, Åstorp, Ängelholm och Örkel-ljunga	238	11 880 000	0
Skövde, Essunga, Falköping, Grästorp, Gullspång, Götene, Hjo, Karlsborg, Tidaholm, Töreboda, Vara, Lidköping, Mari-estad, Skara och Tibro	145	7 265 000	0
Sollefteå	16	775 000	0
Sollentuna	29	1 470 000	0
Solna	36	1 810 000	0
Sotenäs	3	130 000	0
Staffanstorps	10	485 000	0
Stockholm	560	27 975 000	0
Strömstad och Tanum	10	490 000	0
Strömsund	10	490 000	0
Sundbybergs stad	33	1 670 000	0
Sundsvall	61	3 050 000	0
Sunne	7	330 000	0
Svedala	9	430 000	0
Sydärkes utbildningsförbund, Laxå, Hallsberg och Askersund	17	830 000	0
Säffle	10	510 000	0
Sävsjö	8	405 000	0
Södertälje och Nykvarn	100	5 010 000	0
Tierp	12	600 000	0
Timrå	10	520 000	0
Torsby	6	280 000	0
Tranås	9	435 000	0
Trelleborg	26	1 295 000	0
Tyresö	17	840 000	0
Täby, Danderyd, Vallentuna och Vaxholm	36	1 785 000	0
Uddevalla, Färgelanda och Orust	40	2 010 000	0
Upplands-Bro	15	760 000	0
Upplands Väsby	24	1 185 000	0
Uppsala	93	4 645 000	0
Uppvidinge	8	380 000	0
Vaggeryd	6	320 000	0
Vellinge	12	605 000	0

Kommun/kommuner i samverkan	Tilldelning enligt beslut		Återkrav
	Antal platser	Statsbidrag	
Vetlanda	14	700 000	0
Vimmerby	7	345 000	0
Värmdö	15	745 000	0
Värnamo	14	690 000	0
Västervik	18	875 000	0
Västerås stad och Surahammar	102	5 090 000	0
Växjö	54	2 710 000	0
Ystad, Tomelilla och Simrishamn	30	1 475 000	0
Ånge	7	330 000	0
Ärjäng	4	215 000	0
Älmhult	6	280 000	0
Örebro, Karlskoga och Degerfors	105	5 230 000	0
Örnsköldsvik	31	1 570 000	0
Östersund, Krokom, Åre, Bräcke, Berg och Ragunda	51	2 550 000	0
Österåker	14	715 000	0
Östhammar	8	405 000	0
Överkalix	2	100 000	0
Övertorneå	3	145 000	0
Totalt	5 714	285 700 000	0

Statsbidrag för kommunal vuxenutbildning på gymnasial nivå och särskild utbildning för vuxna på gymnasial nivå (Komvux)

Regeringen beslutade i vårändringsbudgeten 2015 att skapa extra utbildningsplatser, och tilldelade ytterligare medel för kommunal vuxenutbildning på gymnasial nivå och särskild utbildning för vuxna på gymnasial nivå (2015:403).

Syftet var att nå målgrupper som saknar gymnasieutbildning eller som har en gymnasial yrkesutbildning som behöver kompletteras, för att motverka brist på arbetskraft med yrkesutbildning. Kommunerna har inom ramen för 2015 års bidrag för Komvux haft möjlighet att omvandla platser från Komvux till Yrkesvux och tvärtom, efter behov.

Skolverket har fördelat 131,47 mnkr i statsbidrag 2015, vilket motsvarar 2 768 årsstudieplatser. Av dessa fördelades 1 384 platser inom Komvux och 1 384 platser inom Yrkesvux. Statsbidraget beviljades till 138 sökande huvudmän, varav flera söker i samverkan varför bidraget når ut till i stort sett samtliga kommuner.

Återkrav har utgått om sammanlagt 8,86 mnkr till kommuner som inte inrättat samtliga tilldelade platser.

Summering statsbidrag för Komvux 2015 (2015:403)

2015	Årsstudieplatser	Statsbidrag	Återbetalt bidrag
Komvux	1 384	62 275 500	4 909 500
Yrkesvux	1 384	69 195 000	3 953 434
Summa	2 768	131 470 500	8 862 934

Komvux 2015, beviljat statsbidrag och återkrav

Kommuner/kommuner i samverkan	Tilldelning Komvux		Tilldelning Yrkesvux		Återkrav	Summa bidrag
	Antal platser	Statsbidrag	Antal platser	Statsbidrag		
Alvesta	5	202 500	5	225 000	0	427 500
Aneby	1	36 000	1	40 000	0	76 000
Arboga	4	157 500	4	175 000	0	332 500
Arjeplog	1	27 000	1	55 000	0	82 000
Arvidsjaur	1	45 000	2	100 000	0	145 000
Arvika	3	121 500	5	235 000	0	356 500
Bengtstors, Dals-Ed, Mellerud, Åmål	10	427 500	10	475 000	0	902 500
Borgholm	1	49 500	2	105 000	0	154 500
Borås, Vårgårda, Tranemo, Mark, Svenljunga, Herrljunga, Bollebygd, Ulricehamn	26	1 152 000	26	1 280 000	0	2 432 000

Kommuner/kommuner i samverkan	Tilldelning Komvux		Tilldelning Yrkesvux		Återkrav	Summa bidrag
	Antal platser	Statsbidrag	Antal platser	Statsbidrag		
Botkyrka	15	675 000	17	850 000	0	1 525 000
Burlöv	4	157 500	4	175 000	0	332 500
Ekerö	2	72 000	3	130 000	0	202 000
Eksjö	2	103 500	2	115 000	0	218 500
Emmaboda	1	54 000	2	110 000	0	164 000
Enköping	4	180 000	6	300 000	0	480 000
Eskilstuna, Oxelösund, Vingåker, Trosa, Gnesta, Flen, Strängnäs, Katrine- holm, Nyköping	57	2 542 500	54	2 675 000	0	5 217 500
Eslöv	6	270 000	6	300 000	0	570 000
Filipstad	2	90 000	3	150 000	0	240 000
Färgelanda	1	36 000	1	40 000	0	76 000
Gislaved	4	162 000	4	180 000	0	342 000
Gnosjö	2	72 000	2	105 000	0	177 000
Gotland	8	355 500	7	345 000	0	700 500
Gävle, Ockelbo, Hofors, Sandviken, Älvkarleby	15	675 000	15	750 000	0	1 425 000
Göteborg, Öckerö, Stenungsund, Tjörn, Mölndal, Partille, Lerum, Kungälv, Lilla Edet, Kungsbacka (80 %), Härryda, Alingsås, Ale	142	6 403 500	127	6 365 000	0	12 768 500
Habo	1	45 000	1	50 000	0	95 000
Hagfors, Munkfors	2	72 000	3	130 000	0	202 000
Hallstahammar	3	121 500	2	110 000	0	231 500
Halmstad, Laholm, Hylte, Varberg, Falkenberg, Kungsbacka (20 %)	34	1 507 500	34	1 675 000	0	3 182 500
Haninge	12	540 000	12	600 000	0	1 140 000
Haparanda	2	85 500	2	95 000	5 587	180 500
Heby	1	63 000	1	70 000	0	133 000
Helsingborg, Örskälljunga, Bjuv, Klippan, Åstorp, Båstad, Landskrona, Höganäs, Svalöv, Ängel- holm, Perstorp	47	2 092 500	47	2 325 000	2 541 638	4 417 500
Huddinge	14	634 500	14	705 000	0	1 339 500
Hudiksvall	8	373 500	7	365 000	0	738 500
Hultsfred	2	108 000	2	120 000	0	228 000
Håbo	2	72 000	2	80 000	0	152 000

Kommuner/kommuner i samverkan	Tilldelning Komvux		Tilldelning Yrkesvux		Återkrav	Summa bidrag
	Antal platser	Statsbidrag	Antal platser	Statsbidrag		
Hällefors	2	108 000	2	95 000	0	203 000
Hälsinglands utbildningsförbund	9	382 500	9	425 000	0	807 500
Härjedalen	1	63 000	2	120 000	0	183 000
Härnösand	5	211 500	5	235 000	0	446 500
Högsby	1	45 000	1	50 000	0	95 000
Hörby	2	76 500	2	85 000	0	161 500
Höör	1	63 000	1	70 000	0	133 000
Järfälla	17	756 000	18	890 000	0	1 646 000
Jönköping	19	868 500	19	965 000	0	1 833 500
Kalmar, Torsås, Mörbylånga	12	540 000	13	650 000	0	1 190 000
Karlshamn, Ronneby, Tingsryd, Karlskrona Bromölla (80 %), Sölvesborg (80 %), Olofström (80 %)	29	1 314 000	30	1 510 000	0	2 824 000
Karlskoga, Degerfors	6	252 000	6	280 000	0	532 000
Karlstad, Grums, Kil, Eda, Forshaga, Storfors, Hammarö, Kristinehamn	24	1 071 000	25	1 240 000	0	2 311 000
Knivsta	1	36 000	1	40 000	0	76 000
Kramfors	3	144 000	3	160 000	0	304 000
Kristianstad, Östra Göinge, Olofström (20 %), Bromölla (20 %), Sölvesborg (20 %), Hässleholm och Osby	28	1 278 000	28	1 420 000	0	2 698 000
Kumla	2	94 500	2	105 000	0	199 500
Kungsör	1	63 000	1	70 000	0	133 000
Kunskapscentrum Nordost Täby, Vallentuna, Vaxholm, Danderyd och Österåker	15	693 000	14	720 000	0	1 413 000
Kunskapsförbundet Väst	20	918 000	20	1 020 000	0	1 938 000
Kävlinge	3	126 000	3	140 000	0	266 000
Köping	5	207 000	5	230 000	0	437 000
Lapplands kommunalförbund	8	360 000	8	400 000	0	760 000
Lekeberg	1	63 000	0	20 000	0	83 000
Lessebo	3	130 500	2	95 000	0	225 500
Lidingö	6	247 500	6	275 000	0	522 500
Lindesberg	5	207 000	6	280 000	0	487 000

Kommuner/kommuner i samverkan	Tilldelning Komvux		Tilldelning Yrkesvux		Återkrav	Summa bidrag
	Antal platser	Statsbidrag	Antal platser	Statsbidrag		
Linköping	16	729 000	20	1 010 000	0	1 739 000
Ljungby	3	144 000	2	110 000	0	254 000
Ljusdal	3	130 500	3	145 000	0	275 500
Ljusnarsberg	1	54 000	2	85 000	0	139 000
Lomma	3	112 500	2	75 000	0	187 500
Luleå, Kalix, Piteå, Boden, Älvsbyn	24	1 057 500	24	1 175 000	0	2 232 500
Lund	16	706 500	16	785 000	0	1 491 500
Lycksele, Vännäs, Bjurholm, Dorotea, Malå, Nordmaling, Norsjö, Robertsfors, Skellefteå, Sorsele, Storuman, Umeå, Vilhelmina, Vindeln, Åsele	34	1 543 500	33	1 665 000	0	3 208 500
Lysekil	3	117 000	2	80 000	0	197 000
Malmö	89	4 023 000	97	4 870 000	0	8 893 000
Malung-Sälén, Vansbro, Gagnef, Leksand, Hedemora, Rättvik, Orsa, Älvdalen, Borlänge, Ludvika, Smedjebacken, Mora, Falun, Säter, Avesta	40	1 818 000	39	1 970 000	0	3 788 000
Markaryd	2	67 500	2	75 000	0	142 500
Motala, Ydre, Ödeshög, Kinda, Boxholm, Åtvidaberg, Finspång, Valdemarsvik, Norrköping, Söderköping, Vadstena, Mjölby	43	1 917 000	43	2 130 000	0	4 047 000
Mullsjö	1	27 000	1	55 000	0	82 000
Munkedal	2	99 000	2	110 000	0	209 000
Mönsterås	3	112 500	3	125 000	0	237 500
Nacka	11	486 000	14	690 000	0	1 176 000
Nora	2	67 500	2	75 000	0	142 500
Norra Västmanlands Utbildningsförbund	6	252 000	6	280 000	0	532 000
Norrhälje	4	189 000	4	210 000	0	399 000
Nybro	4	175 500	4	195 000	0	370 500
Nynäshamn	4	162 000	4	180 000	0	342 000
Nässjö	5	234 000	5	260 000	0	494 000
Oskarshamn	2	103 500	3	165 000	0	268 500

Kommuner/kommuner i samverkan	Tilldelning Komvux		Tilldelning Yrkesvux		Återkrav	Summa bidrag
	Antal platser	Statsbidrag	Antal platser	Statsbidrag		
Ovanåker	2	72 000	2	80 000	0	152 000
Sala	3	112 500	3	150 000	0	262 500
Salem	2	108 000	2	95 000	0	203 000
Sigtuna	7	297 000	9	430 000	0	727 000
Sjöbo	2	72 000	3	130 000	0	202 000
Skurup	2	81 000	2	90 000	0	171 000
Skövde, Essunga, Hjo, Tidaholm, Falköping, Grästorp, Karlsborg, Tibro, Gullspång, Gö- tene, Lidköping, Vara, Skara, Töreboda, Mari- estad	45	2 029 500	42	2 105 000	0	4 134 500
Sollefteå	4	171 000	4	190 000	0	361 000
Sollentuna	8	373 500	8	415 000	0	788 500
Solna	10	441 000	10	490 000	0	931 000
Sotenäs	1	49 500	1	55 000	0	104 500
Staffanstorps	2	90 000	2	100 000	0	190 000
Stockholm	50	2 250 000	50	2 500 000	4 750 000	4 750 000
Strömstad, Tanum	3	153 000	3	170 000	0	323 000
Strömsund	2	81 000	2	90 000	0	171 000
Sundbyberg	10	454 500	10	505 000	0	959 500
Sundsvall	17	751 500	16	785 000	0	1 536 500
Sunne	2	72 000	3	130 000	0	202 000
Svedala	2	94 500	2	105 000	0	199 500
Sydnärkes utbildnings- förbund	4	198 000	5	270 000	0	468 000
Säffle	4	166 500	3	135 000	0	301 500
Sävsjö	2	99 000	2	85 000	0	184 000
Södertälje, Nykvarn	26	1 174 500	26	1 305 000	0	2 479 500
Tierp	3	126 000	4	190 000	0	316 000
Timrå	2	99 000	2	110 000	0	209 000
Torsby	1	45 000	0	0	0	45 000
Tranås	2	94 500	3	155 000	0	249 500
Trelleborg	8	364 500	6	305 000	0	669 500
Tyresö	5	220 500	4	220 000	0	440 500
Uddevalla, Orust	11	513 000	10	520 000	0	1 033 000
Upplands Väsby	7	319 500	7	355 000	0	674 500

Kommuner/kommuner i samverkan	Tilldelning Komvux		Tilldelning Yrkesvux		Återkrav	Summa bidrag
	Antal platser	Statsbidrag	Antal platser	Statsbidrag		
Upplands-Bro	5	207 000	4	205 000	0	412 000
Uppsala	26	1 161 000	25	1 240 000	0	2 401 000
Uppvidinge	2	90 000	2	100 000	0	190 000
Vaggeryd	3	148 500	1	65 000	0	213 500
Vetlanda	0	0	2	75 000	0	75 000
Vimmerby	2	67 500	2	75 000	0	142 500
Värmdö	4	175 500	5	245 000	0	420 500
Värnamo	3	148 500	3	165 000	0	313 500
Västervik	4	184 500	4	205 000	389 500	389 500
Västerås, Surahammar	27	1 224 000	27	1 360 000	0	2 584 000
Växjö	14	621 000	14	690 000	0	1 311 000
Ystad, Tomelilla, Simrishamn	8	355 500	7	345 000	0	700 500
Ånge	1	54 000	1	60 000	0	114 000
Årjäng	1	58 500	2	90 000	0	148 500
Älmhult	1	49 500	2	80 000	0	129 500
Örebro	20	891 000	20	990 000	1 101 209	1 881 000
Örnsköldsvik	8	346 500	8	385 000	0	731 500
Östersund, Ragunda, Bräcke, Krokom, Åre, Berg	15	693 000	14	720 000	0	1 413 000
Östhammar	3	121 500	2	85 000	0	206 500
Övertorneå	2	76 500	1	35 000	0	111 500
Totalt	1 384	62 275 500	1 384	69 195 000	8 787 934	131 470 500

Statsbidrag Lärlingsvux – Komvux och sÄrvux

Under 2015 har 157 mnkr utbetalats i statsbidrag, vilket motsvarar ca 1 679 Årsstudieplatser.

Det var 257 kommuner som ansökte om och blev beviljade statsbidrag, varav många i samverkan. Återkrav om sammanlagt cirka 29,3 mnkr gick ut till de kommuner som inte genomfört sina tilldelade platser. Av denna summa kunde cirka 12,8 mnkr omfördelas till kommuner som genomfört fler Årsstudieplatser än de ursprungligen beviljades. En kommun kan få återkrav för en del av bidraget, exempelvis för att delen som är avsedd att gå till arbetsgivare inte har betalats ut. Samtidigt kan samma kommun få del av omfördelning för att kommunen har producerat fler platser än de fått bidrag för i det ursprungliga beslutet.

Summering statsbidrag för lärlingsvux 2015 (2010:2016)

År	Antal utbetalda Årsstudieplatser	Utbetalt bidrag(mnkr)	Återkrav bidrag (ej utnyttjat) (mnkr)	Antal deltagande kommuner
2015	1 679	157	29	257
2014	3 463	324	77	237

Statsbidrag Lärlingsvux År 2015 per huvudman samt återkrav för respektive huvudman

Kommun	Kommuner i samverkan	Tilldelning enligt beslut		Återkrav	Tilldelning vid omfördelning	
		Årsstudieplatser	Statsbidrag		Årsstudieplatser	Statsbidrag
Alvesta	Emmaboda, Lessebo, Uppvidinge, Ålmhult, Ljungby	16	1 505 350	0	3	289 850
Arboga		3	299 200	0	0	0
Arvidsjaur		1	130 900	22 700	0	28 050
Arvika		5	420 750	127 314	0	0
Bengtsfors	Dals-Ed, Åmål	6	561 000	561 000	0	0
Boden	Kalix, Luleå, Piteå, Älvsbyn	28	2 599 300	475 978	0	0
Borgholm		2	158 950	0	0	12 473
Borås	Bollebygd, Svenljunga, Ulricehamn, Mark, Värgårda, Tranemo, Herrljunga	33	3 113 550	0	6	551 650

Kommun	Kommuner i samverkan	Tilldelning enligt beslut		Återkrav	Tilldelning vid omfördelning	
		Årsstudieplatser	Statsbidrag		Årsstudieplatser	Statsbidrag
Botkyrka		28	2 655 400	1 485 018	0	0
Burlöv		4	402 050	324 993	0	0
Dalawux	Vansbro, Malung-Sälen, Gagnef, Leksand-Rättvik, Orsa, Älvdalen, Västerbergslagens Utbildningscentrum VBU, Mora, Falun, Borlänge, Säter, Hedemora, Avesta	41	3 786 750	0	7	626 450
Ekerö		2	215 050	85 243	0	0
Eksjö		2	196 350	0	0	37 400
Enköping		4	402 050	238 992	0	0
Eskilstuna		22	2 057 000	172 540	5	431 038
Eslöv		6	579 700	0	1	121 550
Falkenberg		7	626 450	0	2	140 250
Filipstad		3	233 750	0	1	56 100
Flen		5	430 100	251 812	0	0
Gotland		6	523 600	300 157	0	0
Gävle		22	2 085 050	91 127	0	0
Göteborgs stad		124	11 612 700	1 578 429	0	0
Hagfors		2	196 350	27 104	0	28 050
Hallstahammar		3	271 150	251 919	0	0
Halmstad		18	1 673 650	241 775	0	0
Haninge		16	1 467 950	86 137	0	0
Heby		2	158 950	16 950	0	0
Huddinge		18	1 720 400	0	4	345 950
Hudiksvall	Nordanstig, Söderhamn, Bollnäs, Ovanåker, Ljusdal	29	2 664 750	890 861	0	0
Härnösand		6	532 950	193 900	0	0
Högsby		2	140 250	94 865	0	0
Järfälla		13	1 196 800	475 483	0	0
Jönköping		21	1 972 850	1 217 052	0	0
Kalmar	Kalmar, Mörbylånga, Torsås	14	1 346 400	0	3	233 750
Karlshamn	Karlshamn, Bromölla, Karlskrona, Olofström, Ronneby, Tingsryd, Sölvesborg	36	3 394 050	0	8	701 250
Karlskoga		5	495 550	495 550	0	0

Kommun	Kommuner i samverkan	Tilldelning enligt beslut		Återkrav	Tilldelning vid omfördelning	
		Årsstudieplatser	Statsbidrag		Årsstudieplatser	Statsbidrag
Karlstad	Karlstad, Hammarö, Kristinehamn, Storfors, Forshaga, Kil, Grums, Eda	31	2 879 800	707 560	0	0
Katrineholm	Vingåker	8	766 700	124 127	0	0
KCNO	Täby, Danderyd, Valentuna, Vaxholm	11	1 065 900	224 400	2	215 050
Kristianstad	Hässleholm, Kristianstad, Osby, Östra Göinge, Hörby	33	3 122 900	0	7	645 150
Kumla		3	271 150	0	1	46 750
Kungsbacka		8	710 600	35 417	0	0
Kungsör		2	177 650	36 246	0	0
Kungälv	Ale, Alingsås, Härryda, Kungälv, Lerum, Lilla Edet, Mölndal, Partille, Stenungsund, Tjörn, Öckerö	39	3 683 900	0	7	691 900
Köping		5	476 850	0	1	84 150
Laholm		3	317 900	0	1	74 800
Lapplands kommunalförbund	Gällivare, Jokkmokk, Kiruna, Pajala	9	869 550	850 320	0	0
Lidingö		4	411 400	243 689	0	0
Lidköping	Skara, Götene, Essunga, Grästorp, Vara	15	1 374 450	0	0	0
Lomma		2	196 350	196 350	0	0
Lund		15	1 430 550	1 410 705	0	0
Lysekil		2	177 650	0	0	11 081
Malmö		109	10 144 750	1 299 034	23	2 131 800
Mellerud		2	168 300	0	1	46 750
Munkedal		2	149 600	63 927	0	0
Nacka		13	1 206 150	0	0	0
Norra Västmanlands utbildningsförbund, NVU	Fagersta, Norberg, Skinnskatteberg	7	682 550	0	2	140 250
Norrtälje		6	579 700	361 345	0	0
Nybro		4	345 950	148 000	0	26 165
Nyköping	Nyköping, Trosa	9	860 200	0	0	32 954
Nynäshamn		4	374 000	0	0	15 654
Nässjö		4	355 300	355 300	0	0

Kommun	Kommuner i samverkan	Tilldelning enligt beslut		Återkrav	Tilldelning vid omfördelning	
		Årsstudieplatser	Statsbidrag		Årsstudieplatser	Statsbidrag
Oxelösund		3	252 450	206 777	0	0
Salem		2	205 700	17 633	0	8 915
Sigtuna		8	719 950	0	2	168 300
Sjöbo		2	215 050	0	1	46 750
Skellefteå/Västerbotten	Nordmaling, Bjurholm, Vindeln, Robertsfors, Norsjö, Malå, Storuman, Sorsele, Dorotea, Vännäs, Vilhelmina, Åsele, Umeå, Lycksele, Skellefteå	44	4 095 300	0	9	804 100
Skåne nordväst	Bjuv, Båstad, Höganäs, Helsingborg, Klippan, Landskrona, Perstorp, Svalöv, Åstorp, Ängelholm, Örskälljunga	79	7 349 100	1 658 016	0	0
Skövde	Skövde, Karlsborg, Tibro, Hjo, Falköping, Tidaholm	24	2 234 650	0	4	392 700
Sollefteå		5	467 500	79 231	0	0
Sollentuna		9	878 900	0	2	187 000
Solna stad		12	1 075 250	0	2	215 050
Sotenäs		1	74 800	74 800	0	0
Staffanstorp		3	289 850	2 427	0	0
Stockholm		179	16 736 500	0	7	670 587
Strömstad	Tanum	3	299 200	0	1	56 100
Sundbyberg		11	1 000 450	0	0	0
Sundsvall		14	1 290 300	0	1	111 623
Svedala		3	261 800	0	1	46 750
Sydnärkes Utbildningsförbund, SUF	Laxå, Hallsberg, Askersund	5	495 550	405 357	0	0
Säffle		3	308 550	23 588	0	0
Södertälje	Nykvarn	32	3 001 350	2 036 422	0	0
Timrå	Sundsvalls	2	187 000	187 000	0	0
Tranås		3	261 800	73 146	0	0
Trelleborg		8	776 050	0	2	158 950
Kunskapsförbundet väst Trollhättan	Vänersborg	23	2 187 900	0	2	158 950
Tyresö		5	504 900	0	1	93 500

Kommun	Kommuner i samverkan	Tilldelning enligt beslut		Återkrav	Tilldelning vid omfördelning	
		Årsstudieplatser	Statsbidrag		Årsstudieplatser	Statsbidrag
Töreboda	Mariestad, Gullspång	8	748 000	0	1	130 900
Uddevalla	Färgelanda, Orust	13	1 206 150	0	3	243 100
Upplands Väsby		8	710 600	124 928	2	140 250
Upplands-Bro		5	458 150	0	1	93 500
Uppsala		30	2 776 950	1 555 263	0	0
Vaggeryd		2	187 000	124 654	0	0
Varberg		8	748 000	60 076	2	158 950
Vetlanda		5	420 750	408 596	0	0
Vimmerby		2	205 700	205 700	0	0
Värmdö		5	448 800	0	0	873
Värnamo		4	411 400	411 400	0	0
Västervik		4	392 700	314 783	0	0
Västerås stad	Surahammar	33	3 048 100	2 192 651	0	0
Växjö		17	1 626 900	40 929	0	0
Ystad	Simrishamn, Tomelilla	10	888 250	53 235	1	67 558
Ånge		2	196 350	59 542	0	0
Årjäng		1	121 550	52 000	0	28 050
Örebro		27	2 487 100	0	5	495 550
Östersund	Berg, Bräcke, Krokom, Ragunda, Strömsund, Åre, Härjedalen, Östersund	21	1 954 150	0	6	514 250
Österåker		5	430 100	389 446	0	0
Östsam	Norrköping, Ydre, Ödeshög, Kinda, Boxholm, Åtvidaberg, Finspång, Valdemarsvik, Linköping, Söderköping, Motala, Vadstena, Mjölby	83	7 741 800	2 783 707	0	0
Totalt		1 679	157 005 200	29 304 626	137	12 758 521

Statsbidrag Yrkesförarutbildningar

Under 2015 har statsbidrag om 64,86 mnkr utbetalats motsvarande 868 yrkesförarplatser. Detta är i linje med föregående år då 65,5 mnkr fördelades för 877 yrkesförarplatser. Det var 45 kommuner eller kommunalförbund som tog del av statsbidraget. Under 2015 återlämnades statsbidrag motsvarande 3,4 mnkr.

Yrkesförare 2015, beviljat statsbidrag samt återkrav

Sökande kommun	Kommuner i samverkan	Totalt beviljat vid ansökan	Återkrav	Tilldelning vid omfördelning
Alvesta		2 016 000	0	114 861
Arvidsjaur		1 240 000	0	0
Arvika		840 000	74 400	0
Boden		1 032 000	120 000	0
Borlänge		760 000	95 000	0
Borås	Bollebygd, Herrljunga, Mark, Svenljunga, Tranemo, Ulricehamn, Vårgårda	600 000	0	0
Eskilstuna		2 110 000	0	114 861
Göteborg	Ale, Alingsås, Härryda, Kungsbacka, Kungälv, Lerum, Lilla Edet, Mölndal, Partille, Stenungsund, Tjörn, Öckerö	4 670 000	0	114 861
Halmstad		1 360 000	130 000	0
Hedemora		1 723 000	0	0
Helsingborg		414 000	0	0
Huddinge		1 016 000	0	0
Hässleholm		414 000	0	0
Jönköping		1 595 000	583 375	0
Kalmar	Torsås, Mörbylånga	1 550 000	0	0
Karlshamn		1 670 000	0	0
Karlstad		1 550 000	0	114 861
Klippan		1 120 000	95 000	0
Kristianstad		480 000	0	60 000
Kumla		1 520 000	0	79 206
Ljungby		835 000	0	114 861
Luleå		1 110 000	158 875	0
Lycksele		570 000	0	0
Malmö		1 550 000	0	114 861

Sökande kommun	Kommuner i samverkan	Totalt beviljat vid ansökan	Återkrav	Tilldelning vid omfördelning
Norrköping		2 590 000	0	114 861
Nybro		1 550 000	0	114 861
Piteå		1 560 000	265 000	0
Sigtuna		4 066 000	0	114 861
Skellefteå		860 000	366 680	0
Skurup		1 224 000	629 000	0
Skövde	Tidaholm, Tibro	2 600 000	0	0
Sollefteå		810 000	0	0
Stockholm		3 560 000	663 000	0
Surahammar	Västerås	2 309 000	0	21 000
Tyresö		2 632 000	0	60 000
Töreboda	Gullspång	760 000	95 000	0
Uddevalla		840 000	0	114 861
Upplands-Bro		690 000	0	69 000
Vilhelmina		1 550 000	0	0
Vännäs		1 790 000	0	0
Växjö		570 000	0	0
Ystad	Tomelilla, Simrishamn, Sjöbo	620 000	60 000	0
Älvsbyn		240 000	60 000	0
Örebro		1 480 000	0	114 861
Östersund		810 000	0	71 250
Totalt		64 856 000	3 395 330	1 623 930